

Globok poklon selskim društvenikom

KPD „Planina“ je priredilo na štefanovo slavnostno prireditev ob 90-letnici kulturnega delovanja v Selah.

Na jubilejni prireditvi je nastopila tudi selska folklorna skupina (slika).

Poročilo na strani 9

nt

naš tednik

Številka 1 Letnik 45 Cena 10,— šil. (25,— SIT)
petek, 8. januarja 1993

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Deželni gremij „zunanja trgovina“ pri Trgovski zbornici:

Karl Koffler:

„Delo predsednika Habernika uspešno!“

Evropska skupnost in kmetijstvo

Referenta: dr. E. Gröblacher, ravnatelj urada Kmetijske zbornice, dipl. inž. Th. Quendler, Avstrijski inštitut za prostorsko urejanje.

Čas: v soboto, 16. januar 1993, od 8.45 do 16.00 ure

Kraj: v Domu prosvete v Tinjah

Prireditelja: PUK in KIS

Interesenti se naj prijavijo po telefonu: (0463) 512528-28, ali 382438.

Majnika 1990 je bil dipl. trg. J. Habernik, ki je kandidiral za trojezično listo „Alpe Adria“, izvoljen za predsednika Deželnega gremija „zunanja trgovina“ pri Koroški trgovski zbornici. Naš tednik je vprašal predsednika Trgovske zbornice Karla Kofflerja, kako ocenjuje delovanje Deželnega gremija, odkar ga vodi Habernik. Kofflerjev spontani odgovor: „Habernik deluje zelo zavzeto in uspešno. To mi potrjujejo tudi člani zunanje-trgovske sekcije. Ne bi hotel kritizirati njegovih predhodnikov, vendar pa moram reči, da se v vodstvu gremija sedaj več dogaja kot v prejšnjih letih.“

Več na straneh 2/3

Opozorilo našim društvom in ustanovam

Po sklepu sosveta morajo vsa društva in ustanove, ki nameravajo pri Uradu zveznega kanclerja zaprositi za finančno podporo, oddati svoje prošnje najkasneje do 15. januarja 1993.

Potrebne formularje lahko dobite na tajništvu NSKS.

Prošnjo je treba poslati direktno na Urad zveznega kanclerja/Bundeskanzleramt, oddelek ustavna služba (Verfassungsdienst), Ballhausplatz 2, 1010 Dunaj/Wien.

Prepis prošnje pošljite na Krščansko kulturno zvezo ali NSKS (10.-Oktober-Str. 25/III, 9020 Celovec). Podrobnejše informacije vam posreduje tajništvo NSKS ali KKZ (telefon 0463 / 51 25 28 - 23 ali 0463 / 51 62 43).

Prošnje, ki bodo oddane po 15. januarju 1992, se pri razdelitvi sredstev za leto 1993 avtomatično ne bodo upoštevale.

Pričakovanja mladim v letu 1993:

„Manj centralizije, zato več informacij“

Vprašali smo nekaj mladih koroških Slovencev, kaj pričakujejo v letu 1993 predvsem od osrednjih organizacij.

Postavili smo jim naslednja tri vprašanja:

- 1 Si zadovoljen z osrednjima političnima in kulturnima organizacijama?
- 2 Tvoje najvažnejše zahteve do celovških central v letu 1993?
- 3 Misliš, da je mladina pri uresničevanju svojih zahtev pripravljena sodelovati? Pod katerimi pogoji?

Franci Tomažič, nastavl. Krščanske kulturne zveze

1 Prepričan sem, da se večina osrednjih organizacij koroških Slovencev po svojih močeh trudi, da optimalno opravlja zastavljene naloge. Pogrešam pa predvsem jasno in celostno vizijo o slovenstvu na Koroškem.

2 Vsi skupaj potrebujemo neke vrste „narodni program“. Možnih je več modelov za ohranitev slovenstva. Kateri pa je bil najboljši, bo pokazala zgodovina.

3 Da. Glavni pogoj pa je, da je mladina enakovreden partner, ki lahko vnese svoje predstave v organizacijo ali v programe.

Štefan Logar, učitelj, sodelavec KPD „Drava“ Zvabek

1 Ne. Preveč je centralizacij, premalo pa informacij o konkretnem delovanju osrednjih organizacij. Osrednje organizacije na krajevnim društvom pomagajo, naj jih ne skušajo nadomeščati.

2 Glej odgovor na prvo vprašanje. Sicer pa upam, da bomo prišli do Parlamenta koroških Slovencev in z njim tudi do večje transparence — predvsem glede finančnih vprašanj.

3 Gotovo. Potrebno pa je zagotoviti primerno oz. kompetentno zastopstvo.

Hanzi Wuzella, študent prava, doma v Št. Jakobu

1 Ne. Manjka kultura pogovora.

2 Najti gremij, kjer bi lahko narodni politiki vtaknili glave skupaj, pri tem pa bi se nikomur ne bilo treba bati, da izgubi svoj obraz.

3 To ni vprašanje struktur ali pogojev. Lahko pod najboljšimi pogoji dremaš, lahko pa se tudi pod težkimi pogoji uveljaviš. Od vsakega posameznega mladince je odvisno, v kolikšni meri je pripravljen sodelovati.

Janko Smrečnik, študent filozofije, doma v Čepicah:

1 Ne! — Prvič, ker niso zmogni uresničiti skupnega nastopa za samostojni deželnozborski mandat. Drugič — pogrešam več pobud glede modernejših oblik kulturnega delovanja.

2 Mentalno prebaviti centralizem, čigar geslo se očitno glasi: „Baza je v Celovcu.“

3 Prav gotovo. Potrebovala pa bi več podpore s strani etabliranih. Če mladina nekaj sproži, imam večkrat občutek, da se „starejši“ politiki zbijajo „konkurence“. S tem pa ne škodujejo samo mladim, temveč predvsem tudi samim sebi.

Peter Grilliz, podpreds. SPD „Srce“ Dobrla vas

1 Kot član prosvetnega društva včasih sploh ne vem, h kateri osrednji organizaciji naše SPD pripada. Nadalje menim, da slovenski politiki kulturno delovanje na podeželju premalo cenijo.

2 Najpomembnejši cilj mora biti slovenski parlament. O tem ne sme biti debate! Ne razumem ZSO, zakaj temu nasprotuje. Očitno ji res gre za „stoleje“.

3 Kar se tiče kulturnega delovanja, je pripravljenost mladine za sodelovanje velika. Imam pa občutek, da se mladi pripadniki obeh narodov branijo politike.

Androsch dobesedno

Moj nasvet Republikli Sloveniji: čimprej ustvariti politično stabilnost in pravno varnost

Slovenija ima velike prednosti v primerjavi z državami bivšega vzhodnega bloka: njeni ljudje imajo sorazmerno dobro poklicno kvalifikacijo in so že pod starim režimom spoznavali tržno gospodarstvo. Toda pravne zadeve bo potrebno nujno urediti.

Slovenija naj se ne boji razprodaje svoje industrije. V Avstriji je 40 odstotkov industrije v neavstrijskih rokah.

Pred 2. svetovno vojno so nekatere države (npr. Avstrija) veljale kot „nicht lebensfähig“. Danes velja zanje ravno nasprotno. Prav bi bilo, če bi se Slovenci podrobneje pozanimali, kako jim je to uspelo.

Najboljša podlaga tržnega gospodarstva so mala in srednja podjetja. V primerjavi z velepodjetji so predvsem bolj fleksibilna. To velja tudi za slovensko gospodarstvo.

Če se nekateri Avstrijci bojijo nižjih plač v Sloveniji in s tem morebitne konkurence za podjetja v Avstriji, potem lahko samo rečem: ne gre na eni strani zahtevati zaščitne ukrepe proti Sloveniji, na drugi strani pa se veseliti slovenskih kupcev na Koroškem.

Avstrijska podjetja naj se podajo na nova tržišča — toda kot partnerji in ne kot osvajalci.

Delovanje Liste Alpe-Jadran oz. predsednika Deželnega gremija za „zunanjo trgovino“ dipl. trg. J. Habernika in priznanje s strani predsednika Zbornice Karla Kofflerja dokazuje predvsem nekaj: če ima kdo možnost samostojno nastopiti in če zna dobljeno zaupanje tudi izkoristiti, potem ga prizna in upošteva tudi večina.

—Kuj—

Priznanje Karla Kofflerja dipl. trg. Haberniku

Besede predsednika Koroške trgovske zbornice so brez dvoma lepo priznanje dipl. trg. Haberniku, ki vodi Deželni gremij poleg svojih poklicnih obveznosti direktorja Zveze slovenskih zadrug.

Kot predsednik Deželnega gremija skrbi dipl. trg. Habernik mdr., da člani zunanjetrgovske sekcije redno (mesečno) dobivajo zanje pomembne informacije. Poleg tega zastopa Koroško v Zveznem gremiju na Dunaju. Tudi v tej funkciji vestno izvaja za koroške člane

koristne informacijske naloge.

Kar predsednika Karla Kofflerja najbolj veseli, je, „da znajo (Habernik) izkoristiti možnost, ki jih nudi demokratična Slovenija in njeno svobodno gospodarstvo“. V ta sklop spadajo predvsem tudi zanimive info-

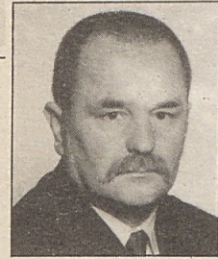
dipl. trg. J. Habernik

macijske prireditve s kompetentnimi predavatelji. Prva taka je bila jeseni 1990 s tedanjim podpredsednikom slovenske vlade dr. Jožetom Mencigerjem, 1991 je bil v Ljubljani prvi trgovski forum oz. srečanje poslovnežev Slovenije in Koroške, junija 1992 pa zelo dobro obiskana informacijska prireditve v Celovcu na temo Investicijske možnosti v Sloveniji.

Še posebej odmevna je bila pred nekaj tedni prireditve z dr. Hannesom Androschem. V na-

bito polni veliki dvorani WIFI je Androsch predaval o sedanjem in prihodnjem razvoju Evrope ter o nalogah, ki se zastavljajo gospodarstvenikom, od katerih pričakuje večjo fleksibilnost in več poguma do rizika. Izrekel se je nedvomno za evropsko integracijo ter za večjo gospodarsko politično podporo nekdanjim komunističnim državam. Prihodnost Slovenije pa je ocenil dokaj optimistično (beri „Androsch dobesedno“).

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše Jože Wakounig

Konec in začetek sta primerne povoda za pregled in za pričakovanja. Ko bo pri kraju, se bo videlo, kaj se je doseglo, kje je šlo mimo. Leto 1992 gotovo ni bilo leto velikih uspehov, samo če pomislimo, kako je cel svet odpovedal pri problemu rajne Jugoslavije, kako predvsem v Bosni in Hercegovini. Gotovo, za Slovenijo je bilo

Treba je spoštovati sebe in svoja izročila, treba je spoštovati svoj jezik. Brez tega svojega slovenskega jezika nehamo biti Slovenci. Ta jezik je naš razpoznavni znak. Žalostna resnica pa je, da ga v mednarodno priznani državi Sloveniji nekateri, ki sedijo na vplivnih stolih, odrievajo. Je li to njihovo maščevanje, da je propadla njihova čez

KAJ BO?

leto 1992 zaporedje izrednih uspehov v mednarodnem uveljavljanju. 15. januarja je mlada samostojna država našega naroda končno doživela mednarodno priznanje od skupine držav, ki v svetu kljub vsemu še nekaj pomeni, to je od Evropske skupnosti. Slovenijo so priznale tudi Združene države Amerike, ki so dolgo, kakor da bi bilo vodstvo skregano z zdravom pametjo, za vsako ceno zagovarjale enotnost Jugoslavije in s tem sozkrivile sedanjo katastrofo z vsemi posledicami vred. Slovenija je danes država, ki se ji ni treba skrivati pred nikomer, sprejeta v Organizacijo združenih narodov, sprejeta v druge mednarodne in naddržavne ustanove. Decembra 1992 so bile državnozbornske in predsedniške volitve. Jaz osebno bi si seveda želel drugačnega izida, a tako, kakor so volitve pokazale, je bila volja ljudstva, se pravi. Paziti pa bo seveda treba, da bo razvoj vodil Slovenijo v uspešno, v demokratično prihodnost, ne pa nazaj v restavracijo — pa naj bo pod kakršnimkoli izobeskom — komunistične vladavine, z vsemi poraznimi posledicami vred.

vse ljubljena Jugoslavija? Se li hočejo še vedno skrivati za nekim plaščem „širše domovine“? Iščejo spet kako tako skrivališče?

Bomo na Koroškem letos volili novi deželni zbor? Pripravljene moramo biti. Koroški Slovenci se bomo morali močno zagnati, da bomo kos potrebam novih časov. Mimo nove ureditve medsebojnih odnosov se ne bomo mogli zmuzati. Ne morem razumeti, zakaj bi se morali Slovenci vedno samo skrivati za plašči nekih „širših domovin“, v tem primeru političnih.

”Koroški Slovenci se bomo morali močno zagnati, da bomo kos potrebam novih časov.”

A sami nismo še tako daleč, da bi z lastnimi usti znali povedati in dopovedati, kaj nas teži, kaj želimo? Potrebujemo še vedno za svoje želje in potrebe glasnikov, ki naj obzaranjeni z nekimi višjimi blagodatmi dajejo naprej, kar bi mi sami lahko povedali, a se temu v pogledu nekih višjih in širših ciljev odpovedujemo?

Morali se bomo opogumiti, da izvolimo lastni koroški slovenski parlament. Tam bo pač več frakcij. Kdor hoče, naj pa kandidira, kakor je v demokraciji običaj. Po volitvah se bo videlo, koliko je v resnici tega ali onega ali koga drugega v hlačah.

Pa začnimo verovati v sebe!

Uspešno leto 1993 želim nam vsem.

„Koroškimi Slovencem manjka čut za zdrav riziko!“

Novoletni pogovor s predsednikom Zveze slovenskih zadrug v Celovcu Mihaelom Antoničem — med drugim o poslovanju ZSZ v letu 1992, o načrtih za 1993 ter o odnosu politike in kulture do gospodarstva.

Pogovor je pripravila Heidi Stingler

Naš tednik: Kako je slovensko zadružištvo na južnem Koroškem zadovoljno s preteklim poslovnim letom?

Mihael Antonič: Kakor kažejo prve številke, ki smo jih dobili, bo poslovno leto 1992 za naše zadružištvo še kar uspešno kljub raznim težavam, ki smo jih imeli tako Zveza kot posojilnice z nekaterimi krediti podjetjem, ki so v preteklosti precej poslovala s Srbijo. Pri teh kreditih smo morali napraviti precejšnje vrednostne popravke, kar pa ni bilo težko, ker smo v preteklih letih za te vrste angažmajev napravili že nekaj rezervacij. Kljub temu je škoda tega denarja. Za vse te kredite imamo sicer bančne garancije, plačila ali vsaj delna plačila pa lahko pričakujemo šele po ukinitvi embarga. Poslovni rezultat za leto 1992 pa bo pri Zvezi slovenskih zadrug spet omogočil dodatne dotacije rezervacij in rezerv za krepitev lastnega kapitala. Kolikor pa imamo že zdaj pregled nad poslovnimi rezultati posojilnic ter blagovnih zadrug, pa vidimo, da bodo kar zadovoljivi oziroma razveseljivi.

Kako je bilo z investicijsko dejavnostjo slovenskega zadružištva v preteklem letu?

V letu 1992 smo zaključili nekaj investicij, od katerih je največja na novo zgrajeni zadružni market v Št. Jakobu v Rožu s priključnim centralnim skladiščem Zveze slovenskih zadrug za Rož in Zilo. Skupna investicijska vsota je tam znašala okoli šil. 22 mio. in jo bo treba v naslednjih letih oziroma desetletjih zaslužiti. Posojilnica-Bank Podjuna je

na novo zgradila oziroma obnovila podružnico v Sinči vasi.

Naša največja investicija v tem letu pa je vsekakor pričetek gradnje nove poslovne stavbe Zveze slovenskih zadrug v Celovcu, kjer znaša predvidena investicijska vrednost okoli šil. 75 mio. Sodelavci Zveze-Bank, ki delajo v zadnjih letih zelo na tistem, nestrpno čakajo, da se bodo lahko vselili v nove prostore. Predvidevamo, da bo v novi stavbi prostora tudi za upravo blagovnega oddelka Zveze slovenskih zadrug v Celovcu ter tudi za našo firmo Carimpex. Računamo s tem, da bo leto 1993 zadnje za poslovanje našega blagovnega oddelka na Rožanski cesti v Celovcu, ker se bo centralno skladišče preselilo deloma v Št. Jakob in deloma v Šmihel pri Pliberku, kjer načrtujemo

Dovolite, da uporabim to priložnost in zaželim vsem klientom ZSZ, njenim članom, odbornikom in poslovojem zdravje in mnogo uspeha v letu 1993.

predsednik ZSZ
Mihael Antonič

gradnjo skladiščnih prostorov za Podjuno. Proti koncu leta 1992 pa je Zadrugi Market Železna Kapla uspel nakup zemljišča in prostorov v Dobrli vasi, kjer so bili do zdaj najemniki.

Kaj načrtujete v letu 1993?

Kot že rečeno, dokončno izgradnjo zadružne centrale v Celovcu, izgradnjo blagovnega skladišča za Podjuno ter verjet-

no novo ureditev Zadruga Market na Ziljski Bistrici, če bo tam uspelo pridobiti primerno zemljišče ter ustrezne domače sodelavce. Velike investicije, ki jih načrtujemo oziroma dokončujemo v krajih, kjer je po našem mnenju možno poslovati rentabilno, pogojujejo tudi zaprtje nekaterih podružnic blagovnih zadrug, kjer po izračunih posebne svetovalne družbe z Dunaja ni iz-

gledov za pozitivno poslovanje v prihodnje. To velja za podružnice v Podravljah, Ledincah, Št. Janžu, Bilčovsu ter na Radišah. Te postojanke pa bi močneje oskrbovali iz postojank, kjer smo novo investirali. Kot gospodarstveniki poudarjamo, da nas obvezuje skrb za denar, ki so nam ga varčevalci zaupali, da ga skrbno in seveda tudi donosno oziroma brez izgube obračamo, ker bi se v nasprotnem primeru ne smeli imenovati gospodarska organizacija.

Kakšen potencial predstavlja slovensko združništvo na južnem Koroškem?

Imamo osem samostojnih posojilnic s podružnicami, šest samostojnih zadrug-marketov s podružnicami ter eno živinorejsko zadrugo. Naše blagovne zadruge so v letu 1992 imele okoli šil. 240 mio. prometa, pri posojilnicah in na Zvezi pa smo prvič skupno prekoračili skupno bilančno vsoto šil. 4 milijard, kar je za naše združništvo lep uspeh in dokaz velikega zaupanja, ki nam ga izkazujejo naše stranke. Pri treh uvozno-izvoznih podjetjih, kjer smo še večinski lastniki, bomo sicer zopet dosegli preko šil. 2 milijard prometa, toda samo promet ničesar ne pove, ker gre tu v glavnem za tranzitne posle in je potrebno gledati na to, kar nam ostane pod črto. Pri teh firmah je treba vedno napraviti nekaj rezervacij za obstoječe rizike in prepričan sem, da bo skupen rezultat vseh teh udeležb tudi za poslovno leto 1992 rahlo pozitiven. Načrtujemo, da bomo obdržali še eno do dve uvozno-izvozni podjetji, ker tako poslovno politiko prakticirajo tudi druge avstrijske banke. Manjšinske udeležbe pa bomo oddali tistim partnerjem, ki imajo itak že večinske deleže. Vedno bolj smo se pri teh firmah zavedali in se še zavedamo, da so izvožno-uvozni ter tranzitni posli pač eni izmed najbolj rizičnih poslov. Kdor jih izvaja, mora imeti za to delo najboljše ljudi, ki razumejo svoj posel.

Gospodarstvo in politika si mnogokrat nasprotujeta. Privatno ste uspešen gospodarstvenik, saj vodite velik hotel in imate precejšnjo gozdno posest z lastnim loviščem. Kako vi trenutno ocenjujete narodnostno politiko, ki jo vodita obe osrednji organizaciji koroških Slovencev?

Tako, kot v gospodarstvu, se tudi

Kot predsednika Zveze slovenskih zadrug, ki je samostojna gospodarska organizacija koroških Slovencev, me seveda vznemirjajo nasveti in pozivi ene politične organizacije, naj se koroški Slovenci integriramo v večinske stranke.

predsednik ZSZ
Mihael Antič

v politiki zavzemam za samostojnost, ker tu vidim največ perspektiv. Kot predsednika Zveze slovenskih zadrug, ki je samostojna gospodarska organizacija koroških Slovencev, me seveda vznemirjajo nasveti in pozivi ene politične organizacije, naj se koroški Slovenci integriramo v večinske stranke. Če to ideologijo zasledujem naprej, bi to seveda tudi za našo samostojno gospodarsko organizacijo pomenilo, da se odrečemo naši samostojnosti in se pač fuzioniramo z Raiffeisnovimi zadrugami na Koroškem. Mislim, da to ne more biti naš cilj in da to tudi ne bi bilo v smislu naših združnikov, ki še živijo, in seveda tudi tistih, ki so bili pionirji našega združništva. Če pomislim, da so naše politične in kulturne organizacije v zadnjih letih ali iz Slovenije ali z Dunaja dobivale med šil. 30 mio. in šil. 40 mio. letno, potem moram na žalost ugotoviti, da se je s tem denarjem veliko premalo naredilo. V glavnem je denar našel svoj konec v celovških in dunajskih pisarnah ter v deficitih dveh naših tednikov na Koroškem.

Tudi tržaški Slovenci so prejemale subvencije na podoben način. Po razgovorih s tržaškimi gospodarstveniki ugotavljam, da je tam politika imela več posluha za gospodarstvo in je vanj del subvencij tudi vlagala, tako da se morejmo danes tam pohvaliti z gospodarsko mrežo podjetij, ki so

Poslovni rezultat za leto 1992 pa bo pri Zvezi slovenskih zadrug spet omogočil dodatne dotacije rezervacij in rezerv za krepitev lastnega kapitala.

Mihael Antič

vredna nekaj sto milijonov šilingov in z njimi uspešno gospodarijo na raznih področjih. Slovenski politiki na Koroškem posluha za gospodarstvo niso imeli in zato v gospodarstvo tudi niso vlagali. Kljub temu nimajo danes ničesar in samo nestrpno čakajo na obolus z Dunaja ali iz Ljubljane.

Danes je tako, da naše politične in kulturne organizacije pričakujejo podpore od gospodarstva, ki bi jih bilo v obliki inseratov, sponzorskih pogodb ali na drug način pripravljeno prispevati, če se v zadnjih desetih letih ne bi samo ubadalo z velikimi in resnimi problemi. Toda če se ves denar sproti porabi in se ne vlaga vsaj del tega v gospodarstvo, potem ni mogoče pričakovati rezerv. Tako se bodo še naprej preživljale z ene na drugo ramo. Kljub temu naše združništvo podpira z okoli 2 mio. šilingov letno športno in kulturno dejavnost naših društev. Poleg tega daje streho kulturnim dvoranam in društvenim sobam skoraj brezplačno. Človek pri nas skoraj ne najde več plakatov, vstopnic ali brošur, kjer naše združništvo ni prisotno z inserati.

Zaradi nerazumevanja naših političnih in kulturnih organizacij za potrebe gospodarstva, za gospodarsko dejavnost na južnem Koroškem tudi ni bilo ustvarjeno ugodno ozračje. Mnogo rojakov meni, da je naš gospodarstvenik nekako špekulant, ki mu ni zaupati, da je egoist in kapitalist, ki gleda samo na svoj žep, zatira druge in je pri svojem poslovanju nekako vedno blizu nepoštenosti. V težkem položaju je nadvse priden in pošten gospodarstvenik. Poleg tega se je privatno gospodarstvo po vojni zatiralo tudi s strani Slovenije, za katero je bil koroški gospodarstvenik kapitalist, ki mu ni zaupati. Prav nam, koroškimi Slovincem, manjka čut za zdrav in kalkuliran riziko, brez katerega v gospodarstvu ne gre. Mi vedno čakamo na druge: na vlado, na investitorje iz inozemstva ali iz central, sami pa ne

ukrenemo dovolj, čeprav imamo kapital in tudi nekaj podjetnih ljudi. Vsega tega ne pravim, da bi koga razjezil, ampak zato, da bi delal reklamo za gospodarstvo in s tem za podjetništvo v tržnem gospodarstvu.

Ali sodelujejo v slovenskem združništvu tudi nemški sodeželani?

Z vključevanjem naših nemških sodeželanov v slovensko združništvo nismo delali nikoli problema oziroma izpostavljali to kot problem. Že desetletja imamo v našem združništvu tudi precej deležev naših nemških sodeželanov, pri nekaterih blagovnih zadrugah pa smo zaradi pomanjkanja kvalificirane dvojezične delovne sile že posegali tudi po sodelavcih večinskega naroda, ki so imeli primeren odnos do dela in naše narodne skupnosti. Dolgo nam je že jasno, da bi naše združništvo samo s koroškimi Slovenci kot klientelo ne moglo obstajati. Tudi nemški sodeželani radi obiskujejo naše zadruge in posojilnice, ker cenijo prijaznost in dobro postrežbo naših sodelavcev.

Kupec gre danes pač tja, kjer je najboljše postrežen in to na vseh področjih.

Kljub vsemu pa smo do danes obdržali naš domači jezik pri vseh odborih naših zadrug in posojilnic ter pri vsej potrebni korespondenci med zadrugami. Kakor mi je znano, smo najbrž edini, ki na trgovski register prijavljamo vse v slovenščini in večinoma korespondiramo v slovenščini tudi z raznimi uradi, kjer je to možno. Vse to delamo že desetletja in ne predstavljamo ničesar novega.

Dovolite, da uporabim to priložnost in zaželim vsem klientom ZSZ, njenim članom, odbornikom in poslovojem zdravja in mnogo uspeha v letu 1993.

Kakor mi je znano, smo najbrž edini, ki na trgovski register prijavljamo vse v slovenščini in večinoma korespondiramo v slovenščini tudi z raznimi uradi.

Mihael Antič

Kmečka izobraževalna skupnost (KIS):

Decentralizacija prireditev — večja odmevnost

Po dveh letih delovanja je Kmečki izobraževalni skupnosti uspelo motivirati lepo število sodelavcev širom južne Koroške, to pa predvsem zaradi večje decentralizacije izobraževalnih ponudb.

Piše Heidi Stingler

Strokovni vodja KIS dr. Hans Madritsch je v pogovoru z Našim tednikom dejal, da so uspeli zajeti tudi kmečko prebivalstvo „doslej slabo oskrbovanih“ območij. Tako na Zilji, kjer se na primer Bistrica na Zilji razvija kot „izobraževalni center“ KIS, ki pa oskrbuje — odvisno od tematike — tudi zgornjekoroški prostor. Sklop prireditev na temo „kmet — tla — voda“ je bil v tem oziru zelo odmeven, in sicer predvsem zaradi tega, ker obstaja zaradi nameravane uredbe o ureditvi območja varovanja pitne vode potreba po informaciji in ukrepanju. Poseben poudarek je dala Kmečka izobraževalna skupnost tudi kakovostni kmetijski proizvodnji.

Nadaljnje težišče je predstavljala tematika „gozd“, s katero se je KIS začela ukvarjati leta 1991. Na enodnevni seminarjih so se kmetje lahko s pomočjo strokovnjakov seznanjali z nego in iz-

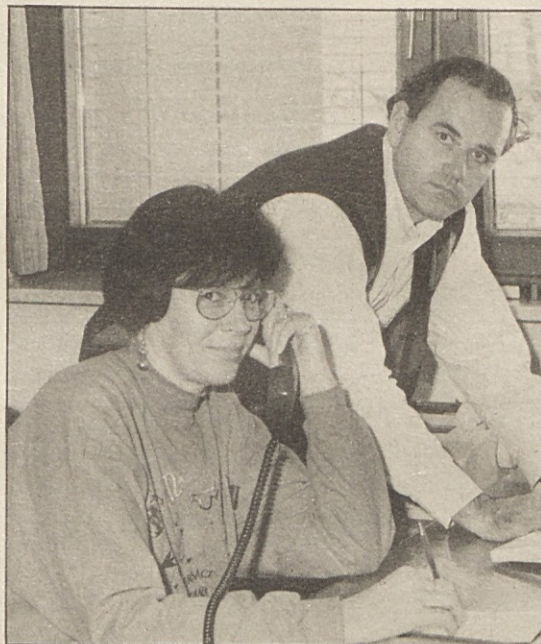
sekavanjem gozda. Pri tem so kmetje ugotovili, da je v gozdu kljub nizkim cenam lesa skrito mnogo denarja, katerega je s strokovnim znanjem in praktično spretnostjo možno vnovčiti.

Zaradi obsežnih odpadkov pri izsekavanju lesa, se je med kmeti porodila tudi ideja, da bi začeli izrabljati bio-maso kot energetski vir. Takega projekta se je medtem že lotila in ga je tudi uresničila družina Sticker v Št. Petru pri Št. Jakobu.

KIS pa si je zastavila na izobraževalnem področju še dve težiščni temi: gradnja hlevov za prosto rejo goveda in prašičev in gozdno gospodarstvo za gorske kmete.

Na seminarjih o gradnji hlevov so bila v ospredju vprašanja, kako čimbolj znižati stroške, kako prilagoditi rejo, da bi bila živalim primernejša, ter kako olajšati delo.

V zimskih mesecih je KIS v Selah nadaljevala projekt „gozdno gospodarstvo v Selah“. Tu so se kmetje lahko seznanili z osnova-

Tajnico KIS, Marijo Igerc, kmetje lahko pokličejo v dopoldanskih urah po tel. štev. 0463/382438. Prav tako je kmetom s strokovnimi nasveti na voljo dr. Hans Madritsch. Pisarna KIS je v prostorih Modestovega doma v Celovcu.

mi gozdnega gospodarstva; skupno so izdelali perspektive na področju lesne predelave ter obdelali gozdnogospodarske aspekte.

Seveda pa je bil na programu tudi seminar o predelovanju sadja, poseben seminar o reji prašičev in večdnevni seminar na temo obdelovanje zemlje v varstvenih območjih talne pitne

vode. Strokovni vodja Kmečke izobraževalne skupnosti dr. Hans Madritsch je v pogovoru z Našim tednikom dejal, da je cilj vseh teh izobraževalnih prireditev, da bi KIS skupno s kmeti našla možnosti, kako prodajati kmetijske produkte v regiji sami in kako preprečiti odseljevanje kmetov predvsem iz gorskih regij.

V Celovcu nas ne imejte za neumne

Edinole slovenski parlament omogoča soodločanje baze, pluralizem in demokratizacijo narodne skupnosti na Koroškem. Samo javnopravno zastopstvo slovenskega naroda na Koroškem zmore ustaviti asimilacijo in utrditi narodno identiteto.

V času, ko sta se pri koroških Slovencih izoblikovali dve politični predstavništvi, je bila konkurenčnost še možna. Pošteno in tudi nepošteno sta se potegovali za bazo. A tudi takrat nista povpraševali baze, koliko zaupa zastopnikom central. Dobili bi namreč obračun, kakršnega so zaslužili. A to ni bilo možno. Ko pa sta se centrali utrdili, sta postali sploh samemu sebi namen (podobno stanje je bilo v „ljudskih demokracijah“ v propadlih komunističnih državah).

Posledice so dandanes očitne: Brez pluralistične kontrole se širi oportunitizem. Nekaterim predstavnikom oz. institucijam je

nemški sodeželan in Slovenec onstran Karavank ljubši kot koroški Slovenec, katerega zastopajo le še na papirju. S tem, da se Slovenca na bazi ustrezno ne zastopa, je asimilacija mdr. tudi strukturalno pogojena.

Kaj bi se spremenilo po uvedbi slovenskega parlamenta?

Trenutno so nekateri predstavniki integrirani v večinske stranke. Z uvedbo parlamenta pa bi prišlo do integracije baze. Človek na podeželju bo sam odločal, kateri zastopnik mu ustreza. Kdor se pa ne bi potegoval za interese baze, bi dobil obračun pri naslednjih volitvah.

Namesto koordinacijskih odborov med centralama bo koordinacija med zastopniki in zastopanimi.

S slovenskim parlamentom ne bodo prikrajšani integracija v večinske stranke in interkulturalni odnosi do nemško govorečih. Razlika bo le v tem, da izvoljeni

zastopnik uživa zaupanje s strani baze in iz te legitimacije vodi pogovore in oblikuje interkulturalne odnose v imenu koroških Slovencev. V tem primeru zastopnik ni več lutka izvennarodnih interesov.

Nerazumljivo mi je, da ZSO in njene včlanjene organizacije odklanjajo slovenski parlament. Pri številnih občnih zborih ZSO in SPZ sta organizaciji vedno poudarjali nadstrankarstvo, češ da tako lahko brez ideološke ožine zastopajo narodne interese. V slovenskem parlamentu jih lahko zastopajo legitimno in v pogljobljeni obliki.

Prav tako nerazumljivo je, da izbrani slovenski socialnodemokratski zastopniki odklanjajo parlament. Prav delavski razred — zastopan v socialnodemokratski stranki — je imel največjo korist, ko je bila uzakonjena splošna volilna pravica. S pomočjo volitev so prišli do oblasti in do izboljšanja delavskih pogojev. Tudi slovenski socialdemokrati naj bi v slovenskem parlamentu

dokazovali svojo moč ali nemoč.

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm uporablja etnično homogenizacijo, etnično polarizacijo in nacionalistične ekscese na vzhodu in jugovzhodu kot indirektni dokaz proti slovenskemu parlamentu. Vendar vzrok za nacionalistične izgrede v nekdanjih komunističnih državah ni postopna demokratizacija te družbe, temveč desetletna diktatura ene stranke, ki je onemogočila pluralistično družbo. S tem pa je preprečila konkurenčnost strank, delitev oblasti, pluralistično kontrolo in vzgojo državljana k samostojnemu soodločanju in k pravilnemu reševanju konfliktov v okviru demokratičnih pravil.

Tudi koroškega Slovenca ne imejte v Celovcu za neumnega, kakor da ni zmožen vzeti usode v svoje roke. Ne želi si več váruštva central, temveč soodločanje svoje usode, usode narodnostne politike!!

Dr. Peter Fantur

Pliberk - Komelj

Nov tekaški center

Na Komlju so Pliberčani ustanovili nov center za tek na smučeh. Ker v preteklih letih v nižni ni bilo zadosti snega, je turistično društvo Pliberk sprožilo to idejo, ki so jo zelo pozdravili tudi domačini.

Šmihel

Nov občinski urad

V Šmihelu ima Občina Bistrica od novega leta naprej svoj občinski urad. Po odcepitvi od Občine Pliberk je bil občinski urad še dve leti v Pliberku. Hišo, v kateri je občinski urad so Bistričani najeli od domačega kovača, družine Bresnik.

Loče

Lastni časopis

Slovensko prosvetno društvo „Jepa-Baško jezero“ je izdalo svoj prvi lastni časopis, ki nosi kot naslov ime društva. Prva številka je izšla ob začetku leta in informira predvsem z dogajanjem v društvu.

Celovec

Priročnik za urade

Tiskovna služba Koroške deželne vlade je izdala brošuro „Urad, tvoj partner“, ki naj bi pomagala „navadnemu“ državljanu v občevarju z uradi. Edina pomanjkljivost: manjka slovenščina, kar pa se da gotovo še popraviti.

Železna Kapla

Nov uradni čas

Na občinskem uradu v Železni Kapli so z novim letom uvedli nove uradne ure, ki so menda še bolj prilagojene željam občanov. Točno so razvidne na občinskem uradu.

Upokojenci

Pokojnine višje

V letu 1993 se bodo najnižje pokojnine zvišale za 4 % in znašajo 7000.- oz. 9967.- (za zakonce).

Škocijan: proračun 93` zelo previden - 123 mio.

Po „eklaju“ frakcije upajo na boljšo pogovorno klimo v letu 1993

Na predzadnji seji v letu 1992 (22 decembra) je večina odbornikov SP s pomočjo nekaterih odbornikov VP sklenila spremembo namembnosti t.i. Wankovih zemljišč. Posledica tega je bila, da so VP, GL in FP zapustili sejo, ki je bila s tem prekinjena. Nadaljevali so jo 30. decembra.

poročila Silvo Kumer

Ker v Škocijanu v letu 1993 ne pričakujejo izboljšanja turistične sezone, so temu primerno previdno sestavili letni redni in izredni proračun 1993, ki znaša skupno 123,472.000 šilingov.

Večjih projektov ta proračun ne bo omogočil, saj gre 23,97 % denarja za občinsko upravo. Župan Albert Holzer je dejal, da se je potrebno ozirati na gospodarsko recesijo v državah, od koder prihajo turisti v Škocijan. Zato je tudi proračun 1993 previdno sestavljen. Druge frakcije se temu mnenju niso priključile. Franc Starc (GL) je dejal, da na tako šibkih nogah proračun ni še nikoli stal. Za izgubo Sozialhilfeverbanda v Velikocvcu bodo morali škocijanski

občani plačati skupno nad 1 mio. šilingov (razdeljeno na 3 leta). Starz je kritiziral tudi visoke podpore gasilskim društvom, pravtako prostovoljni prispevek (400.000.-) za inventar žandarmerijske postaje v Škocijanu. Pozitivno pa je, tako Starz, da je za leto 1993 podpora kulturnim društvom povišana na 70.000.- šil.

Medtem ko je Hans Kern (VP) v enournem proračunskem govoru skušal razkosati proračun, je zastopnik FP Egon Reautschnig na prav populistični način kritiziral sestavo proračuna, kar je izzvalo, da so SP, VP in GL pozvale, naj se škocijanski občinski svet v letu 1993 spet vrne k dostojanski in kulturni razpravi, kakršno smo lani nedvomno pogrešali.

Kam bodo šli milijoni iz proračuna? Mdr. v dogradnjo ljudske šole v Št. Primožu (1 mio.), dogradnjo

otroškega vrtca v Škocijanu, v gradnjo mrtvašnice v Kamnu (900.000.-), v izgradnjo cest, v nakup gasilskega tanka za gasilce v Peračici. Občinski svet sam bo porabil 1,387.000 šilingov za sejnine in podobno, župan pa bo Občino stal v letu 1993 406.000 šilingov (bruto).

Zadnje kontrolno poročilo za leto 1992 je podal Franc Starz. V poročilu ni bilo večjih kritik, razen ugotovite, da sta dva škocijanska občinska odbornika zasačila nastavljenca varnostne službe (Wach und Schliesgesellschaft) pri spanju. Tega dneva Občina podjetju seveda ni plačala.

V Škocijanu nameravajo uvesti tudi karto za goste, ki bo omogočila škocijanskim turistom, da ceneje uporabljajo npr. sedeženico na Peco, obiščejo Obirske jame in podobno.

Kotmara vas : višji prispevki

Redni proračun 1993 za občino Kotmara vas znaša v dohodkih in izdatkih 25,328.000.-, izredni pa zaenkrat 500.000.- šilingov (nakup nove računalniške naprave).

Občino Kotmara vas čakajo v naslednjih letih večja bremena (zidava otroškega vrtca in seveda vzdrževanje, popravilo in asfaltiranje cest in poti, kanalizacija). Upati je, da bo za vse načrte mogoče najti tudi potrebna denarna sredstva in podpore.

Važna točka seje v ponedeljek, 28. decembra 1992, je bilo poročilo nadzornega odbora; zaradi pobud urada za nadzor občin je bilo to poročilo (o dveh sejah nadzornega odbora) precej obširno. Občinski delavec stane na uro 220.- šil (doslej 230), stroj pa 440 (doslej tudi

440). Izposojnina za priklopnik stane 100 šil. na dan, za napravo za cepljenje drv 100 (mala) oz. 200 (velika), za škarje za striženje živine 100 in za brizgalnico za beljenje tudi 10 šil. na dan.

Voda se bo podražila na 11,55 šil. za kubik (doslej 9,35; za kmete od 7 ha 8,65), priključek na občinski vodovod na 22.464 za 100 m² (doslej 15.140; odslej bo prispevke treba letno prilagajati po inflacijski stopnji). Tudi kanal bo stal 11,55 šil. na kubik (doslej 9,35). Podražil se bo odvoz smeti (vreča

za 60 litrov od 35 na 49, kanta 120 l od 61 na 85, kanta 240 l od 102 na 143, kanta 1100 l od 416 na 582). Priključek na kanal bo znotraj istega odseka stal enako. Za načrtovanje otroškega vrtca je predvidenih 500.000 šilingov. Pri kotmirški raiki ima občina kredit na tekoči račun v višini 500.000 šil. po 9,25 odstotka. Nadalje je občinski odbor sklenil nastavitveni načrt za leto 1993, uredil neko personalno zadevo in odobril prenamembe.

Za konec seje je župan Hugo Götzhaber prebral predlog odbora za kmetijstvo, naj občina poskrbi pri načrtovanju otroškega vrtca za možnost kurjave na leberje (s to kurjavo bi mogli ogrevati več stavb). Božičnica je bila pri Pušniku v Šentkandolfu.

Te dni praznujejo osebne praznike: **Zora Krištof** iz Šmihela, **Marija Kraut** z Bistrice, **Erhard Stuck** z Blata, **Albert Smrečnik** iz Globasnice, **Marija Kuežnik** iz Doba, **Nežika Opetnik** iz Doba in **Paul Sadjak** iz Rinkol. Društvo upokojencev Pliberk vsem slavlencem iskreno čestita. Poleg tega želi vsem srečno in zdravo novo leto! Čestitkam se pridružuje uredništvo Našega tednika.

V Celovcu je obhajala rojstni dan **Marija Gojer**. Vse najboljše in obilo osebnega zadovoljstva!

60. obletnico življenja je slavila **Marija Clanavitnik** iz Škofič. Slavljenki iskreno čestitamo ter želimo še mnogo zdravja, sreče in zadovoljstva!

Na Bistrici pri Pliberku praznuje osebni praznik **Hermine Partl**. Čestitamo!

Odbor Slovenskega prosvetnega društva „Trta“ iz Zitare vasi želi vsem svojim pevcem in plesalcem mnogo veselja, vztrajnosti in uspeha tudi v novem letu!

V Kokju pri Dobrli vasi sta na Štefanovo praznovala 30-letnico

Čestitamo

poroke **Terezija** in **Jože Pasterk**. Vse najboljše in še mnogo zdravih, srečnih in zadovoljnih skupnih let!

V Spodnjih Rutah na Radišah pri Tolmajerjevih praznujejo kar trije družinski člani osebni praznik: **Janko Tolmajer**, **Johannes** in **Tatjana**. Vsem slavlencem vse najboljše!

Tudi to voščilo prihaja iz Zgornjih Rut na Radišah. Tam je 3. januarja obhajala 60. rojstni dan **Elizabeta Wrulich**. K tej okrogli obletnici življenja iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga srečna leta!

Osebni praznik je obhajal **Zdravko Haderlap** v Lepeni. Iskreno čestitamo ter vse lepo in dobro tudi v prihodnje!

Društvo upokojencev Št. Jakob čestita za osebni praznik **Zofi Steiner** iz Kota ter **Miheju Olipicu** iz Dolinčič. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT.

Na Bistrici slavi 60. rojstni dan **Marija Kraut**, po domače Poltnikova mama. Čestitamo ter želimo še mnogo lepih, zdravih in zadovoljnih let v krogu domačih!

Paula Zalesnik iz Šmarjete nad Pliberkom obhaja rojstni dan. Tudi njej želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in božjega blagoslova!

Na Silvestrovo je praznovala 70. obletnico življenja **Rozi Schma-**

cher iz Vogrč. Za ta visoki okrogli rojstni dan ji iskreno čestitamo ter želimo tudi v prihodnje še mnogo osebnega sreče in zadovoljstva!

Osebne praznike obhajajo še: **Nežka Hamruš** z Zamanj, **Barbara Setz** iz Gorič, **Tončka Hobel** iz Vesel in **Blaž Kordeš** iz Podjune pri Globasnici. Društvo upokojencev Podjuna vsem slavlencem iskreno čestita! Čestitkam se pridružuje uredništvo NT!

Pred nedavnim se je **Klavdiji Wölbl** in **Slavku Ižepu** rodil sin **Boris**. Srečnima staršema iskreno čestitamo, mlademu Borisu pa želimo obilo otroškega veselja.

ČESTITKA TEDNA

V mrzlih dneh pred praznikom sv. treh kraljev so se po naših domovih s pesmijo oglašale glasbene ubrane skupinice mladih kristjanov. V imenu župnijskega občestva so nam v trikraljski akciji voščili blagoslova v novem letu, nabrane prostovoljne prispevke pa namenili „za dostojanstvo žensk“. (Na sliki so pevci Slov. pastoralnega centra iz Celovca.)

Vsem južnokoroškim trikraljskim skupinicam pevcev in pevk čestitamo, ker so se iz religioznega in karitativnega razloga znali odreči delčku počitnic in ker so pogumno premagovali zimski mraz, da bi osrečili druge!

Praznik zaslužnega slavljenca

Jože Urch s Plaznice je preteklo soboto, 2. januarja 1993, praznoval 70-letnico.

Poleg številnih sorodnikov in sosedov so mu prišli čestitat tudi njegovi prijatelji od Enotne liste (občinski odborniki Tomi Petek, Karl Hren in Marija Kresnik), zbornični svétnik Štefan Domej, pevci MoPZ „Trta“ ter zastopnika Zveze upokojencev Št. Lipš (Ferdinand Matheidl in Herbert Rainer).

Mladostna leta slavljenca niso bila ravno z rožami pokrita. Kot 20-letni fant je moral na fronto; ko pa so nacisti 18. 1. 1944 deportirali njegovo mater in sestro v KZ Auschwitz, se je iz upravičenega protesta (ter ne zaradi neke ideologije) pridružil domačim partizanom. Pri njih je ostal do konca vojne. Po vojni se

je l. 1948 poročil z Marto Srienc iz Podlaza pri Suhu. Skupno z ženo sta opravljala težko delo na gorski kmetiji, pa tudi javnih nalog se ni izogibal.

Tomi Petek je v imenu EL poudaril številne slavljenčeve zasluge, ki jih ima zlasti še na občinskopolitičnem področju: da se je izgradila cesta na Plaznico, je prav gotovo njegova zasluga!

Vendar Jožeta Urcha ne poznamo samo kot zavzetega zagovornika politične samostojnosti (pri EL sodeluje že 20 let); poznamo ga tudi kot zaslužnega združnika in vztrajnega cerkvenega pevca. Pri cerkvenem zboru v Št. Lipšu poje od leta 1945 pa do danes. V odbor kapelške posojilnice je bil prvič izvoljen leta 1952 in je še danes njen zvesti sodelavec. Poleg tega pa je tudi podpredsednik Društva upokojencev „Podjuna“ ter okoli 40 let član domačega župnijskega sveta.

Kljub vsestranskemu zavzetanju za druge pa je vzorno vodil svojo gorsko kmetijo, kjer je treba delati pod zelo težkimi pogoji. Urchova kmetija ni samo sodobno opremljena; slavljenec je mdr. investiral tudi v lastno elektrarno.

Čestitkam žitajske EL, SJK, MoPZ „Trta“ in drugih se uredništvo Našega tednika rade volje priključuje. Našemu zvestemu bralcu želimo obilo zdravja ter božjega blagoslova. Na mnoga leta!

Z leve: Karli Hren, Marta in Jože Urch, Marija Kresnik, Tomi Petek in DI Štefan Domej.

Društveniki selskega KPD „Planina“ so na štefanovo vabili na slavnostno prireditev ob 90-letnici kulturnega delovanja v Selah.

Globok poklon selskim društvenikom

Kulturna prireditev v farnem domu je pričala o pestrosti in raznolikosti delovanja selskih kulturnikov na pevskem, glasbenem in tudi plesnem področju.

Lepo število domačinov in častnih gostov je na jubilejni prireditvi pozdravil predsednik društva Toni Olip. S ponosom je ugotovil, da je KPD „Planina“ slej ko prej pomemben jezikovni in izobraževalni faktor v Selah. Prav tako pa je društvo neprecenljivega pomena tudi kot nositelj slovenske zavesti. Izrazil pa je željo, da bi se starejši društveniki ne umikali tako hitro in da bi morda spet kdaj naštudirali kakšno staro domačo igro. Društvo želi povezovati vse Selane, ne glede na njihovo strankarsko pripadnost in svetovni nazor. Povsem razveseljivo pa je, da ima društvo vrsto mladih, ki delujejo na raznih področjih in žrtvujejo velik del svojega prostega časa za kulturne dejavnosti.

Tako je na jubilejni prireditvi poleg Mešanega pevskega zbora PD Sele, Mladinske skupine „Herman Velk“ s Kota in Folklorne skupine KPD „Planina“ nastopil prvič tudi ansambel Glasbene šole — oddelek Sele, pod vodstvom Romana Verdel.

Glasbene čestitke SPD „Herman Velik“ pa sta selskim društvom izrekli Silvija in Eda Velik, ki sta prav za to priložnost naštudirali primerno pesem. Posebno pesem za jubilej je naštudiral tudi selski Mešani zbor — besedilo je napisala Zalka Kelih-Olip, melodijo pa zborovodja Roman Verdel.

V imenu Krščanske kulturne zveze je njen predsednik dr. Janko Zerzer dejal, da se je treba globoko pokloniti idealizmu selskih društvenikov. Razveseljivo je, da so Sele znale dati mladini izobraževalne možnosti in slovensko narodno zavest, da so ljudje znali ceniti svojo identiteto in se zavedajo svojih kulturnih posebnosti.

Heidi Stingler

Ansambel Glasbene šole — oddelek Sele (vodi Roman Verdel) — je imel premiero

Nova številka Zvona

Zahtevno branje in visoka ravan razprav

Bodo članki v decembrskem „Zvonu“ sprožili močne reakcije, kot pričakuje Horst Ogris v svoji radijski recenziji?

Pri tem je Ogris posebej omenjal uvodnik glavnega urednika dr. Reginalda Vospornika, ki tokrat razpravlja o navideznem problemu državljanstva. S tem ravnatelj Slovenske gimnazije nadaljuje razpravo, ki jo je sprožil Naš tednik, ko je svojčas opozoril na kratkovidno razpravo v krogih Slovenskega kongresa na Koroškem. Vospornik meni, da je državljanstvo pogodba med državo in njenimi državljanji in ta nalaga pravice in dolžnosti v enaki meri.

Iz etičnih razlogov pa Vospornik dodatno odklanja predlog, da bi si koroški Slovenci iz komercialnih razlogov „pridobivali“ državljanstvo v Sloveniji, saj „koroški Slovenec živi danes v bistveno večjem udobju kot slovenski državljan“.

Tako je Vospornik dvignil razpravo, ki je, kar se tiče številčnosti oseb na Koroškem, zanemarljiva, na skoraj previsoko ravan. Za vse, ki se ukvarjajo z manjšinskimi problemi v Evropi, pa je vsekakor zanimiva, saj poznamo razne oblike vključevanja manjšine v matico: kulturno, gospo-

darsko znanstveno in še katero . . .

Najbolj pragmatično rešitev so našli med Dansko in ZRN: tu državljanstvo v bistvu ne igra večje vloge. Mladi Danci iz ZRN obiskujejo učiteljska iz principa le na Danskem, marsikateri Nemeč iz Danske pa že desetletja dela v ZRN — seveda brez statusa „gastarbeiterja“. Vemo, da so južnotirolski študentje v vseh pravnih pogledih (celo z lastnim javnopravnim zastopstvom) enakovredni avstrijskim vrstnikom.

Vendar: sodobna evropska manjšinska politika nikakor ne stremi po tem, da bi se pripadnik narodne skupnosti izselil iz svojega avtohtonega ozemlja. Obratno: Vemo, koliko javne podpore Južna Tirolska razdeli Ladicem in njihovim javnim uslužbencem, če dejansko prebivajo na svojem jezikovnem področju. Slično postopa Švica z Retoromani.

Med ostalimi prispevki — ki vsi dosegajo visoko intelektualno raven — naj še posebej omenjamo pogovor z jezikoslovcem Janezom Gradišnikom, „rojenim Korošcem“, kot sam

pravi. Prav je, da se je Zvon dostojno spomnil „našega“ Gradišnika, saj smo si ob njegovem izrednem jezikovnem čutu pilili jezik marsikateri piscoči — z večjim ali manjšim uspehom.

Zahtevno branje nudi dunajski študent teologije Klaus Einspieler („Deset zapovedi“), Alojz Rebula nadaljuje z objavo svojega Dnevnika, Ivan Sedej tokrat predstavlja slikarja Franceta Godca. Janko Štruc se loteva osrednjeslovenske razprave o pouku „srbohrvaščine“, ki v Sloveniji zavija na skrajna provincialistična stranpotja. Janez Šumrada predstavlja še enega — od številnih rešilnih izhodov za Svetovni slovenski kongres. Počasi pa se bo treba dokopati do spoznanja, da so Svetovni kongres dejansko pokopali že kar tisti, ki so ga rojevali.

Tudi Zvon čestita osemdesetletniku dr. P. Zablatniku, ki je pravkar prejel visoko koroško deželno priznanje. Zaslužno! Naj nam bo zato izjemoma dovoljeno, da recenzijo zaključimo neobičajno: Ad multos annos, dragi bivši moj ravnatelj na Slovenski gimnaziji!

Dr. B. Sommeregger

Veseli nas vse, da so zagledali luč sveta kar štirje novi farani, in sicer ena deklica in trije krepki pobiči. Bog daj, da bi se razvili v dobre in narodno zavedne farane.

Za skupno življenjsko pot so se odločili kar štirje pari. Tri cerkvene proke smo imeli v domači farni cerkvi, eno pa izven domače fare. Želimo jim, da bi njih skupna zemeljska pot ne prenehala prej, dokler tega Bog ne zahteva.

Pogrebov smo imeli sedem. Kot prvi se je preselil na oni svet Friedri Lesičnik; živel je dolga leta sam pri pd. Boštjanu. Bil je fizično bolan, v 59. letu starosti ga je Bog rešil tega težkega življenja. Dne 9. marca smo rajnega položili na celovškem mestnem pokopališču k večnemu počitku.

Kot drugi je za vedno zatisnil svoje oči Jožef Meschnig, dočkal je visoko starost 83 let. Pred letom dni je nepričakovano umrla njegova žena, na katero je bil zelo navezan; želel si je tudi on tja, kjer ni več solza, ne telesnih in duševnih bolečin. Dne 19. marca smo ga na šentjanškem pokopališču položili ob stran njegove žene.

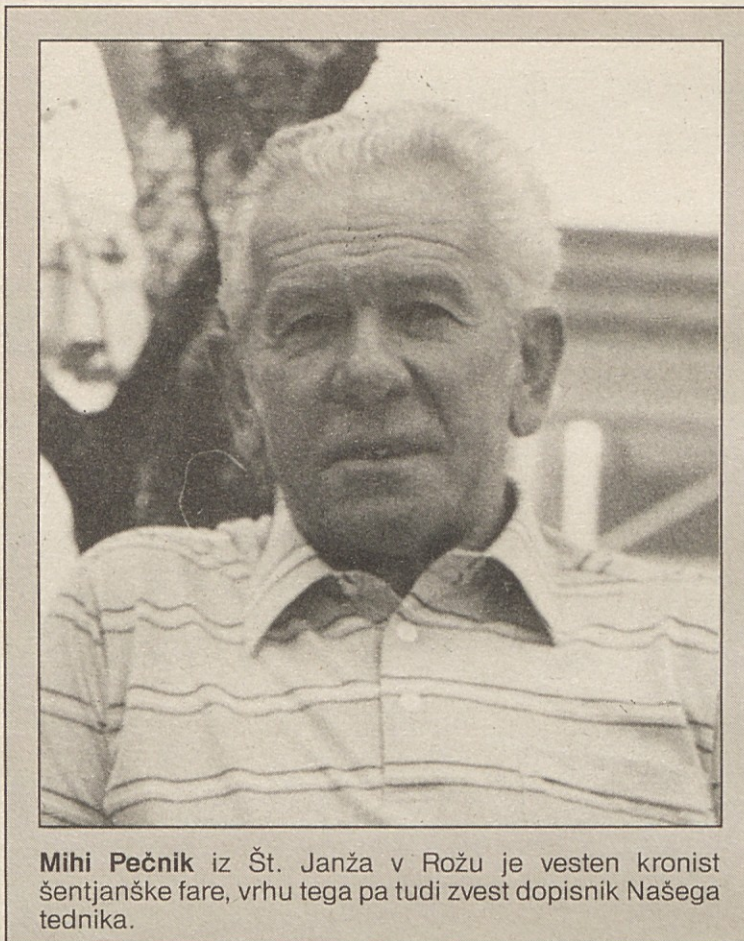
8. majnika smo položili v krilo materi zemlji truplo Lene Blüml. Tudi ona je dosegla visoko starost, 89 let. Stanovala je že dolga leta v Celovcu, rada pa je zahajala, dokler je zmogla, v Št. Janž k svoji zlahti; od leta 1928 do leta 1930 je namreč stalno živela v Št. Janžu, kjer je bila za farovško kuharico pri bratu dr. Rudolfu Blümlu.

Pogrebov smo imeli sedem

Dne 16. julija je kruta smrt posegla v našo faro in končala življenje Pauline Müller, katera je po težki zahrbtni bolezni v 67. letu starosti morala zapustiti ta svet. Rajna je bila verna faranka, skrbljiva in dobrotljiva žena in mati svoji družini ter spoštovana v vaškem krogu in preko njega. Položili smo rajno ob veliki udeležbi žalnih gostov dne 18. julija v prerani grob na šentjanškem pokopališču.

Dan za dnem se dogajajo po naših cestah grozne prometne nesreče, ki terjajo po večini same mlade ljudi. Eden od teh je bil tudi Erwin Meschnig, kateri je v zgodnjih jutranjih urah, dne 11. oktobra, izgubil svoje mlado življenje. Erwin se je izučil za mizarja pri Hanziju Gabrijelu in je kot pomočnik tam tudi ostal. Dne 13. oktobra smo 31-letnega Erwina, ob veliki udeležbi žalnih gostov, pospremili na domače pokopališče; tam je ob svoji materi in očetu našel zadnje bivališče. V teku 19 mesecev so se vsi trije preselili v večnost.

Nebo je rosilo, naša srca pa so bila potrta in žalostna, ko smo dne 30. oktobra ob nepregledni množici

Mihi Pečnik iz Št. Janža v Rožu je vesten kronist šentjanške fare, vrhu tega pa tudi zvest dopisnik Našega tednika.

Šentjanški dogodki 1992

Za mnoge v fari je bilo leto 1992 prikupljivo, več ali manj smo ga preživeli zdravi in zadovoljni, drugi pa so bili spet razočarani ali so morali premostiti bridko doživetje.

žalnih gostov pospremili na njivo miru Katarino Weiss, katera se je po kratki, a težki bolezni v 53. letu starosti poslovila od nas. Ko je bivala še v bilčovski fari, je nosila ime Sramsčnikova Kati, hči iz zavedne in ugledne hiše. Dne 2. februarja 1961 se je poročila s krojaškim mojstrom Hanzijem Weissom, in tako smo jo sprejeli kot šentjanško faranko. Tri dobre lastnosti je prinesla s sabo: bila je trdna v veri, zvesta narodu, slovenski besedi in pesmi, ter skrbna in dobra mati Weissovi družini. Bila je vsa leta zvesta pevka pri domačem cerkvenem pevskem zboru in pa zelo priljubljena v soseščini. Razen preobremenjenega dela v gospodinjstvu je z velikim veseljem negovala domači vrt in pa rože. Izpod peresa pesnika Simona Gregorčiča, se bomo od rajne Katije poslovili z besedami:

*Pomlad na vrt bo Tvoj prišla
in čakala, da prideš Ti
in sedla bo na rožna tla,
in jokala, ker Tebe ni.*

Kot blisk z jasnega neba je prenehalo biti srce Pavli Müller pd. Slamnjakovi materi v Št. Janžu. Dne 13. decembra se je ulegla, kot vsak drug večer, zdrava k počitku. Po nekaj minutah, kot bi sanjala, je brez posebnega znaka izdihnila dušo ter zapustila ta svet in svoje drage.

Pavla se je leta 1921 rodila pri pd. Permožu na Mačah v ugledni in zavedni hiši. V povojnih letih je prišla v Št. Janž k Pirmanu, kjer jo je njena teta potrebovala za delovno pomoč na kmetiji, pozneje pa za naslednico te hiše. Leta 1951 se je poročila z Jozijem Müllerjem pd. Slamnjakom v soseščino. Rodila je štiri otroke; prvorojenčka Jozija je Bog leta 1952

že iz zibelke kot angelčka poklical k sebi. Kmečko in gospodinjstvo delo na obeh kmetijah in vzgoja otrok je terjalo od rajne skrbi in težave. Leta 1983 je v teku 40 dni požar uničil Slamnjakovo kot tudi Pirmanovo gospodarsko poslopje. Za posledicami te nesreče je njen mož hudo zbolel. Koliko skrbi in strahu je prišlo čez rajno Pavlo v vseh teh letih! Sedaj pa je morala ona zapustiti bolnega, ki še vedno nosi kal te bolezni v sebi.

Dne 16. decembra smo v spremstvu številnih žalujočih položili rajno Pavlo na domačem pokopališču k večnemu počitku. Domači župnik Franc Hudl se je pri maši zadušnici v lepih besedah poslovil od dobre in verne faranke, domači cerkveni pevski zbor pod vodstvom Martine Feichter pa s pesmimi žalostinkami, ki so spremljale njeno dušo v večnost.

Spremenilo se je lice naših vasi

V lanskem letu se je spremenilo tudi lice naših vasi Št. Janža in Podsinje vasi. Zidajo se nove hiše, ki bodo nudile mladim družinam lepa in prostorna stanovanja. Žalostne občutke pa imamo, ko gledamo propadati stare družinske domove, v katerih smo se gredli pri zakurjeni krušni peči v dolgih zimskih večerih in poslušali pripovedke naših staršev in dedov.

Dne 28. julija 1974 se je z velikim navdušenjem vseh občanov odprlo občinsko kopališče v Št. Janžu. Po sedemnajstih letih pa je to kopališče bilo potrebno generalne obnove. Zaradi previsokega proračuna za to popravo so občinski očetje ta načrt odklonili, kar se mnogi občani zelo obžalovali.

Iz gramozne jame, iz katere se je dobrih deset let dobival gradbeni material sredi šentjanškega polja, je nastalo večje kopališče, s katerim imajo tudi ribiči svoje lovsko veselje.

Naša tako imenovana stara šola je menjala že četrtega gospodarja. Podjetje „Intermercator“, ki je bilo od leta 1986 lastnik te hiše, je moralo zaradi velike konkurence iz držav za nekdanjo železno zaveso ukiniti svojo obrt, in tako se je hiša lansko leto prodala. Novi lastnik — Slov. prosvetna zveza — je to staro šolo v notranjosti spet prenovil. V prvem nadstropju bodo primerni razstavni prostori za etnografsko zbirko, v spodnjem delu poslopja so urejeni prostori tako, da bodo lahko služili za razne kulturne prireditve.

Letos na Silvestrovo je bila hiša celo noč odprta. Mladina iz vasi in okolice je bila vabljen v disko, ki je tudi na razpolago v tej hiši. V druge prostore pa smo bili vabljeni vsi drugi, da smo lahko pri zlahtni kapljici skupno pokramljali in tam dočakali novo leto 1993.

LETO 1992/93

**Hitro je
minilo
leto in
pred
nami je
že novo!**

Kaj bo prineslo leto 1993? Smo se iz prejšnjega leta kaj naučili?

Naš karikaturist Jože Trobec je željo večine koroških Slovencev spravil na papirju na skupni imenovalec. Tudi koroški Slovenci bi morali v tem letu najti skupni jezik in skupno pot, ki pa more temeljiti seveda samo na osnovi demokratičnega odločanja.

Namesto običajnega letnega pregleda smo Vam pripravili na štirih straneh kratek pogled nazaj in naprej v leto, ki stoji pred nami.

PRIPRAVILI:

Marijan Fera (slike)

Jože Trobec (karikature)

Silvo Kumer (besedilo).

Citati leta 92

„Tisti, ki vedno gre komu nasproti, je v nevarnosti, da ne pride več domov.“

Dr. Pavel Apovnik k razpravi o multikulturalnosti

KKZ in SPZ naj ne bi krepili central, ampak krajevna društva.“

Dr. Peter Fantur

Mohorjeva želi biti in ostati na duhovnem in gospodarskem področju prisotna z lastno ponudbo.“

Novi predsednik Mohorjeve rektor Jože Kopeinig

„Kdor je za integracijo v večinske stranke in istočasno proti močni skupni manjšinski organizaciji oz. proti slovenskemu parlamentu, ta je hote ali nehote asimilant!“

Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc

Es wäre wichtig, wenn endlich die Kärntner Slowenen einheitlich auftreten und ihre Interessen thematisieren und auch durchsetzen würden.“

Prejemnik Einspielerjeve nagrade 1992 dr. Anton Pelinka

„Resnični kristjani držijo družbo skupaj; naj bo to tako in vedno bolj tudi v naši deželi.“

Krški škof Egon Kapellari

Še vedno primanjkuje dvojezičnih učiteljev.“

Šolski nadzornik Franc Wiegale

Politične teme 92

Avtonomno zastopstvo.

To je bila nedvomno glavna tema v politični razpravi koroških Slovencev v letu 1992. Kljub vroči razpravi še ni prišlo do rešitve, toda realni modeli so bili že konkretno predloženi.

Sprememba zakona.

Da je Zakon o narodnih skupnostih iz leta 1976 za koroške Slovence diskriminatoriski, vedo vsi, občutijo pa ga le Slovenci, ki se trudijo za spremembo, za katero se je izrekel tudi Sosvet. Dr. Pavel Apovnik vodi skupino, ki pripravlja sprembo zakona.

Multikulturalnost. Velika ofenziva ZSO, ki je bila najavljena za jesen, je izostala. Interetnični koncept pa je ostal program za „izbrano manjšino naprednih.“

Podeželje. Zahteva po večjem upoštevanju društev na podeželju je bila nepreslišna. Ali bo uslišana, pa je odvisno od „kulturnih central.“

Sosvet deluje premalo učinkovito. Stranke ne upoštevajo njegovih sklepov, čeprav so njihovi zastopniki vedno podpirali sklepe.

Številke leta 92

1000 podpisov je zbrala Mlada EL že po prvem tednu svoje podpisne akcije za samostojni mandat koroških Slovencev v Deželnem zboru.

(le še) **400** „domovini zvestih se je zbralo novembra v Celovcu, ko je klical KHD. Pred 15 leti je „klic domovine“ slišalo še 50 -krat več Korošcev.

210 delojemalcev zaposluje ELAN na Brnci, ki se je predstavil leta 1992 spet kot močno in dinamično podjetje.

250 visokohitrostnih vlakov naj bi drvelo že čez eno desetletje po naši Podjuni in Rožu. Toda prebivalstvo se upira.

2657 učencev se v šolskem letu 92/93 na Koroškem uči slovenščine, kar pomeni spet prirastek.

15.683 slovensko govorečih je na Koroškem naštel Statistični urad pri zadnjem ljudskem štetju. Številke naj bi bile grobo merilo, gotovo pa niso absolutne.

4.500 otrok je videlo predstavo „Juri Muri“.

Večje prireditve 92

Prireditve za **šolske mladi**no so bile v preteklem letu sicer manj opazne, zato pa tem bolj številne in uspešne. KKZ je po šolah vabila na Jurija Murija, lutkovne in gledališke predstave.

18 premier je zagledalo v letu 1992 luč odra. Med njimi tudi „milijonski Messnerjev obračun“ in izredno uspešna škocijanska mladinska predstava „Do tiste stezice, tam je moje.“

20 let Koroška poje - v Celovcu in Beljaku sta bili prireditvi posvečeni Milki Hartman in 100-letnici rojstva Luka Kramolca.

30 let 8. december. Ob jubileju je publika videla v Mestnem gledališču dramo Samorog.

Kolkor'kapljic, tol'ko let. Nedvomno ena izmed najuspešnih prireditev SPZ zadnjih let.

Pesem upanja. MePZ „Rož“ je predstavil svoj novi program

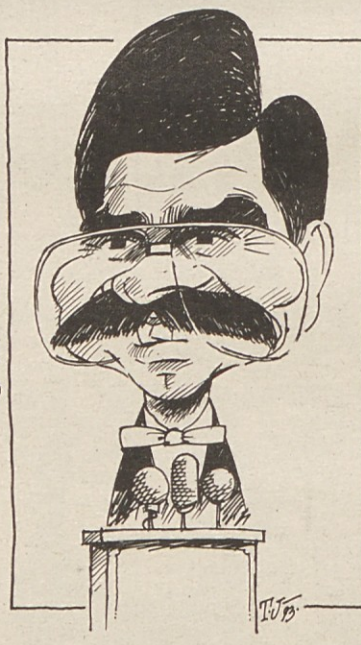
Krönungsmesse v izvedbi MePZ Danica je bila nedvomno glasbeni višek leta.

4 kasete (MoPZ Trta, MoPZ V. Polanšek, Mohorjeva ljudska šola, ansambel Korenika) ter CD plošča (Oktet Suha) so prišle na trg.

Osebe, ki so uspele 1992 in ki imajo predsedboj velike naloge

Mohorjeva je pod novo taktirko. Rektor Jože Kopeinig je bil 1992 izvoljen za predsednika za dobo 10 let. Od njega si pričakujejo novih impulzov.

EL je v letu 1992 uspešno načela razpravo o samostojnem poslancu v Deželnem zboru. Za predsednika Andreja Wakouniga je tozadevno velikga pomena.

SAK je leta 1992 postal prvič koroški prvak in je 1993 na najboljši poti, da uspeh ponovi. Bo trenerju dr. Ivanu Ramšaku uspelo popelajati SAK tudi v II. ligo.

Spet le prazna slama...?

...predsednik ZSO dr. Marjan Sturm se izreče za demokratične volitve med koroškimi Slovenci.

... meseca oktobra 1993 so bile izvedne prve volitve v koroški slovenski parlament.

... v bivši tiskarni Mohorjeve, ki se je preselila v Vetrinj, se je novembra prvič sestal parlament koroških Slovencev.

... na volitvah v Deželni zbor so nemško govoreči socialdemokrati s prednostnimi glasovi izvolili Anno Blatnik v Deželni zbor.

... dvojezični krajevni napisi po vseh dvojezičnih krajih južne Koroške.

... obe osrednji kulturni organizaciji sta se na skupnem občnem zboru združili.

... v Pliberku pričeli gradnjo kulturnega doma; denar je preostal pri združitvi Krščanske kulturne zveze in Slovenske prosvetne zveze.

...podpisna akcija KHD proti slovenščini v cerkvah neveljavna.

Bodo to morda naslovi v časopisu leta 1993....ali pa bodo to ostale le želje in prazna slama za „trpežne“ trebušne mišice...

...predsednik ZSO in bivši glavni urednik Slovenskega vestnika Ivan Lukan se oprostita pri Karlu Smolleju: „Oprosti nama, po krivem sva te napadala.“

...Koroški deželni zbor soglasno sklene spremembo deželne himne: odslej bo četrta kitica v slovenskem jeziku.

...pliberški župan mag. Raimund Grilc je bil izvoljen v Deželni zbor in v svojem prvem govoru izjavi: „Sem zastopnik koroških Slovencev.“

...bistriški župan Janko Pajank in SP se izrečeta za podporo otroške skupine Palčki/Zwerge.

...v Železni Kapli so znašli spet novo turistično atrakcijo. Po obisku Obirskih jam si lahko turisti ogledajo tudi „ruine tovarne Obir.“

80 % podpisanih je leta 1945 izstopilo ali pa ne hodi več v cerkev.

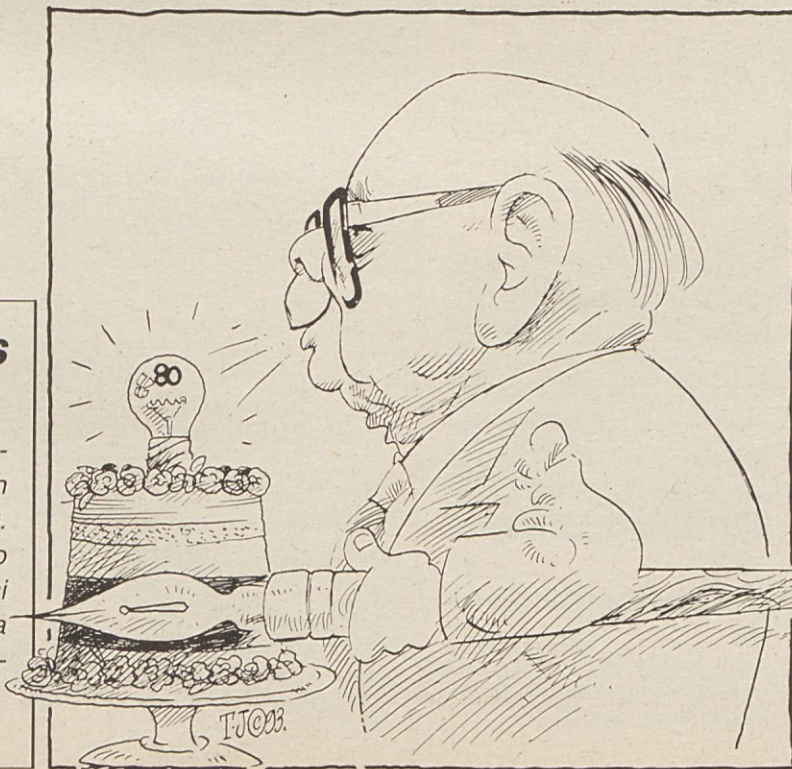
...novi koroški II.-ligaš Slovenski atletski klub dobi oktobra svoje lastno igrišče, ki ga bo slavnostno odprl m.sv. Dieter Jandl.

... v Pliberku je dobil novi vodnjak „Freyungsbrunnen“ po iniciativi Gottfrieda Stöckla dvojezičen napis.

...zgodil se je čudež: ena od teh napovedi se je uresničila.

Gaudiamus igitur....

Dvorni svetnik dr. Pavle Zablantnik je v letu 1992 zdrav in čvrst praznoval svojo 80. pomlad. Slik o njem je bilo že veliko objavljenih, zato si poglejte našega jubilaranta skozi očala našega karikaturlista Jožeta Trobeca.

Citati leta 92

„Elovci in tednikovci so najboljši Slovenci. Vsi ostali pa smo navadni koroški Slovenci.“

Tomaz Ogrs v svoji redni rubriki „Iz mojega vidika“

„Če imam kaj na srcu, potem grem v spovednico in ne na uredništvo Nt.“

Župnik Jože Valeško k razpravi o celibatu

„Tudi če mi cerkev ne bi predpisovala celibata, si ne morem predstavljati, da se bi poročil.“

Župnik Florijan Zergoj

„Bursch'n, wir sind stolz auf euch.“

Deželni glavar dr. Christoph Zernatto o SAK.

„To je nesramnost!“
Zb.sv. dipl. inž. Štefan Domej na izjavo preds. Zbornice Wutscherja „Amtsprache ist Deutsch!“

„Slovenci se premalo obnačajo na večinske medije.“

Novi glavni urednik Kleine Zeitung Reinhold Dottolo

Jeseni 1992 bo ZSO na izrednem občnem zboru sklepala o svojem novem programu.

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm na občnem zboru lanijanjara. Na jesenski programski občni zbor pa so člani čakali zamanj.

„Med sabo imamo premalo revolucionarjev.“

Župnik Poldej Zunder.

1992 ni bilo le za naše kmete suho leto

Slavko Thaler iz Nonče vasi je bila lani edini slovenski novomašnik; na področju duhovniškega naraščaja pa vlada naprej „precejšnja suša.“

Begunci iz BIH so odvisini od naše pomoči. V Avstriji k sreči pri večini ni vladala suša v srcih, ampak pripravljenost do pomoči sočloveku.

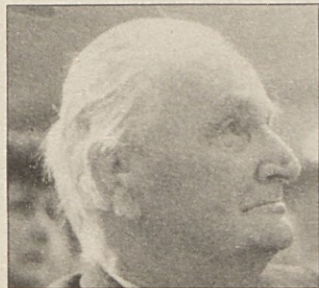
Suša je povzročila lani ogromno škodo na poljih. Zbornični svetnik dipl. inž. Štefan Domej se je zavzel skupno z ostalimi kmečkimi zastopniki za izredne podpore, ki pa niso bile tako velike, kot so upali kmetje.

Od njih smo morali vzeti slovo:

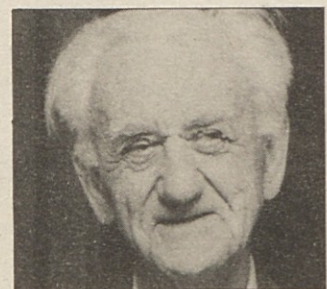

Saša Kump, režiser in scenograf
Popolnoma nepričakovano je bil iz sredi svojega dela iztrgan veliki prijatelj koroške gledališke ustvarjalnosti.

Anton Nagele, skladatelj
Najpomembnejši skladatelj in zbiratelj domačih rožanskih pesmi je umrl meseca marca v Št. Jakobu.

Augustin Čebul, župnik
V domačem Šmihelu je našel meseca maja svoj zadnji počitek 81. letni šentlenartski župnik.

Janko Janežič, soustanovitelj NSKS
V 78. letu nas je za vedno zapustil Janko Janežič iz Leš pri Št. Jakobu. Rajni je bil soustanovitelj NSKS, dolgoletni odgovorni urednik Našega tednika, predsednik domače Posojilnice in slovenski zastopnik v Kmetijski zbornici.

Štefan Sienčnik, podjetnik
V 83. letu življena je v Dobri vasi za vedno zatislil oči podjetnik Štefan Sienčnik.

19

vaški prazniki, židane kravate
selski medved
Slovenski atletski klub
diskusija o parlamentu kor. Slovencev
dvojezična trgovska izobrazba
Juri Muri
dvojezični otroški vrtci
dr. Christoph Zernatto
Milan Kučan, Ivan Bizjak
Politično upravna akademija
pomoč beguncem
novo vodstvo Športne zveze

in

92

silvestrovanja - skoraj jih ni več
dvotirnost v kulturi in politiki
časopis Tango brez naročnikov
Marjan Sturm in integracija
mladinske organizacije - kje so?
4 J so se razšli
celibat - je res potreben?
Karel Smolle kot častni konzul
Bierjokl je zaprl vrata
10. oktober in KHD

out

Slavljenci in jubileji leta 1992

Prejemniki nagrad

Tischlerjeva nagrada 1992

Prof. Lojze Peterle

Rizzijeva nagrada 1992

Marija Halmar

Einpielerjeva nagrada 1992

Prof. Anton Pelinka

Jubileji društev in ustanov

10 let nove Zadruga Pliberk

60 let Zadruga Železna Kapla

60 let MoPZ Foltej Hartmann

70 let SPD Jepa Baško jezero

80 let SPD Danica Št. Primož

100 let Posojilnice Bank Zila

80-let Pavle Zablatnik
Duhovnik, šolnik, naradopisec in kulturni delavec je bil deležen neštetič čestitk in priznanj, kar je potrdilo za njegovo obširno življenjsko delo.

90-let Milka Hartmann
Kot samorastnik je črpala iz bogatega kmečkega izročila in ga posredovala neštetim naprej. Letos je prof. Milka Hartmann praznovala svoj 90. rojstni dan. Njeno delo in njene pesmi so neprecenljivo izročilo.

Neumorni zagovornik koroškega slovenskega parlamenta, podjetnik **Franc Rutar** je praznoval 70. rojstni dan.

Gališki občinski politik **Jože Urank**, pd. Kavh, 65-letnik

Bivši predsednik Deželnega zbora **Herbert Guttenbunner** 75-letnik

Bistrica na Zilji, župnik **Stan-ko Trap** srebrnomašnik.

Galicija, župnik **Valentin Gotthard** srebrnomašnik.

80 let župnik Vinko Zaletel

„Svetovni popotnik“ je praznoval meseca julija.

Redni občni zbor v
graškem klubu

Število oseb in referatov zvišal za 400%

V četrtek, 17. decembra 1992, so graške študentke in študenti imeli svoj redni občni zbor. Triumvirat zadnjega leta je podal svojo delovno poročilo in ugotovili smo, da je bilo delovanje Kluba sorazmerno razgibano, čeprav so v odboru delali komaj trije ljudje. Pestrost klubskega delovanja sta pohvalila tudi gosta iz Celovca tajnik Narodnega sveta Franc Wedenig in zastopnik celovških študentk in študentov Adrian Kert. Sodelovanje s celovškim Klubom je bilo v zadnjem času zadovoljivo, česar o študentskem klubu severno od nas na žalost ne moremo ugotoviti.

Zanimanje za politično diskusijo in aktivno vključevanje v trenutni politični proces slovenske narodne skupnosti je bilo letos v Klubu precej znižano. Vzrokov je več; glavni pa je, da pogovori o spremembah znotraj političnih struktur koroških Slovencev potekajo enostransko in elitarno, kjer ni širšega konsenza in kjer polarizacija prepreči vsakršno demokratično obnašanje. V tej zadevi pogrešamo osnovne demokracije, po kateri Slovenci in Slovenke baje tako ihtimo.

Po zanimivi razpravi smo izvolili nov odbor, ki se je, kar je zelo razveseljivo, v številu oseb in referatov zvišal za 400%; poleg starih referatov imamo zdaj še referenta za interno obveščanje, za javno obveščanje, za klubske "teko", ki smo jo po dolgem premišljevanju le "privatizirali", za šport, za arhiv in biblioteko, za sodelovanje z drugimi organizacijami, za klubske zbor, za ženske zadeve in za slovenski praznik. Vse skupaj bo aktivnih v teh referatih najmanj 15 do 20 ljudi. Štirinajstredneve seje bodo usklajevale delo teh referatov - za kaos, ki pa bo gotovo plodovit, bo poskrbljeno, kajti za kaos moraš imeti dobre živce, in da jih imamo mi v Gradcu, mislim, da je obče znano.

P.W.

Pri družini Igerc v Mali vasi pri Globasanici že osem let prebiva mož iz Češke, ki je takoj po svoji upokojitvi zapustil domovino ter si uresničil dolgoletno željo po mirnem in zadovoljnem življenju. Vojna mu je pobrala vse njegove sorodnike, ostali pa so mu grenki spomini na hitlerjanstvo, ki mu je „preprečilo normalno življenjsko pot“, kakor to Eduard Köhler sam poimenuje.

Z Eduardom Köhlerjem se je pogovarjal Franc Sadjak.

Eduard Köhler se je rodil februarja 1919 v Doljnem dvoru v Vrhlabi ob poljsko-češki meji. Njegovi starši, mama je bila celo z Dunaja, so bili zaposleni v državnem uradu, zato države že prej niso zapustili. „V času vojaške zasedbe so bili moji starši z njim pripomorani sodelovati. Po vojni pa so jih izselili v Nemčijo, kjer so bili takorekoč prvi tujski delavci. Bili so osamljeni in tuji, tako da jim tudi tam življenje ni prineslo nič dobrega. Slučajno sem nekaj let pozneje izvedel, kam so bili izseljeni in kje so umrli!“

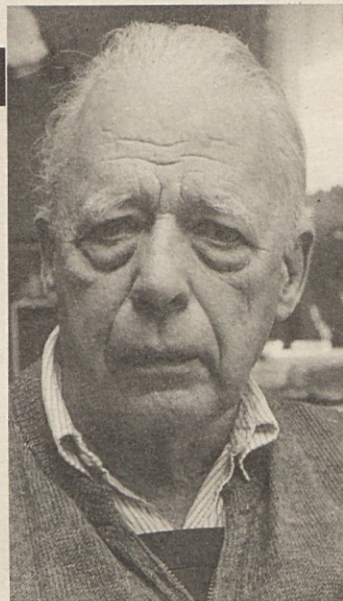
"Nacisti so mi uničili pravo življenjsko pot!"

Köhler o svoji preteklosti

Eduard Köhler je moral zaradi vojne prekiniti študij, po vojni pa je bil zaposlen v tekstilni industriji. Po upokojitvi pri 63-letih je takoj sklenil, da bo zapustil državo, ki mu nikoli ni pomenila domovine. Köhler: „Tam nikoli nisem čutil prijetnost tople domovine!“ Poleg tega so mu bili življenjski pogoji izredno slabi, pa tudi sorodnikov ni imel več. Prepričan agnostik (vera, kateri se je izrekel med drugim tudi pokojni

Eduard Köhler

"Prihodnost nam ne bo prinesla veliko dobrega!"

„Ljudje postajajo nečloveški, rodovitna zemlja se polni z raznimi strupi, sploh se narava neodgovorno neosnažuje, konflikti se rešujejo z orožjem ... Ne, prihodnost nam ne bo prinesla veliko dobrega!“

Eduard Köhler je prišel v Avstrijo, ker ga v mislih še vedno spominja na monarhijo - tisto monarhijo, ki je bila nekoč središče Evrope. Vendar se zaveda, da tudi Avstrija ni več to, kar je nekoč bila. Köhler: „Sedaj je Avstrija mala država, ki zdaleč ne presega Nemčije!“ Kljub temu se pri nas počuti zadovoljen, predvsem pri Slovencih.

"Prepričan sem, da me katerakoli nemška družina ne bi sprejela tako toplo, kot ta!"

Köhler družini Igerc

kancler Kreisky) je nato svoj namen takoj uresničil ter zapustil državo. Nameraval je v območje Dunaja, po posredovanju znanec pa je prispel na Koroško, kjer se sedaj v slovenski družini počuti nadvse zadovoljnega. Köhler: „Prepričan sem, da me katerakoli nemška družina ne bi sprejela tako toplo, kot ta!“

Köhler prebiva v Globasnici že 8 let, kljub temu ni spremenil svojega osebnega značaja. Slej ko prej je ostal samotar, ker meni, da tako najlažje „vozi“. Sicer se rad pogovarja in pripoveduje o svoji preteklosti, vendar vsega nikoli ne pove. Prav zaradi tega zapušča vtis skrivnostnega samotarja, ki vedno pazi, kaj govori - kot bi se česa bal. Iz njegovih besed je jasno slišati čuten pesimizem, kar razlaga njegov premišljen značaj.

Na vprašanje, zakaj pesimistično gleda na prihodnost, je takoj začel naštevati vzroke:

"Če se narod omeji, ni plodovit!"

Köhler o Slovencih

Sam že nekaj let doživlja narodnopolitične težave koroških Slovencev, tako na podeželju kot tudi iz časopisov. Nadvse nejasno mu je, zakaj je zanimanje Dunaja za južno Koroško tako skromno. Vendar je prepričan, da bodo koroški Slovenci še naprej dobro gospodarili, ker se jih ne da omejiti. Eduard Köhler: „Če se narod omeji, potem ni plodovit!“

Na vsak način želi Köhler živeti v območju, kjer se lahko v miru pripravlja na zadnja leta svojega življenja. Tu najde nadvse zaslužen mir in prostor, kjer ga ljudje spoštujejo - in to mu pomeni izredno veliko.

MePZ „Danica“ pripravlja kaseto

Nedeljski novoletni koncert Slovenskega prosvetnega društva „Danica“ iz Št. Primoža je bil tako za pevce kot za poslušalce lep in prijeten vstop v Novo leto.

Ta koncert pa je tudi že tradicionalen, saj ga društveniki iz Št. Primoža že vrsto let organizirajo v prvih dneh novega leta.

Tokrat so poleg domačega pevskega zbora „Danica“ (vodi mag. Stanko Polzer) nastopali še oktet „Suha“, Blažejeva družina in trio saksofonistov iz oddelka Slovenske glasbene šole na Koroškem Št. Primož. Celotna prireditev je potekala v prijetnem, skoraj slavnostnem vzdušju. Ob nastopu najmlajših se je zopet pokazalo, da so vedno in povsod lepa popestritev vsake prireditve.

Predsednik društva Stanko Wakounig je po pozdravu vseh častnih gostov (med njimi predsednika SPZ dr. Gustava Brumnika, tajnika KKZ Nužeja Tolmajerja, generalnega konzula Republike Slovenije Jožeta Jeraja) spregovoril o namenu tega koncerta, omenil kaseto, ki da jo pripravlja MePZ „Danica“, in končal z besedami, da naj bo ta koncert prijeten zaključek praznikov in pogumen vstop v leto 1993.

Njegovim besedam pa je dodal piko še oktet „Suha“, ki je občinstvu zaželel v novorojenem letu: „Karkoli te bo doletelo, ne obupuj, temveč le korajžno naprej poglej . . .“

Anita Hudl

Novoletno sporočilo za 1993

Bog sanja,
o novem svetu prepeva,
se enost razcveta
in polnost zdaj pleše.

Ne tava upanje zdaj več,
življenje več se ne spotika,
duhovne višine, globine
spremene ujetost temine.

SRI CHINMOY
filozof miru in pobudnik
svetovnega teka miru,
rojen 1931,
živi v New Yorku

Z vidika asimilanta

„Kdor je za integracijo v večinske stranke in istočasno proti močni skupni manjšinski organizaciji, proti slovenskemu parlamentu, ta je asimilant. Ti ljudje zagovarjajo nehote ali hote asimilacijo slovenske narodne skupnosti.“

Sodba, izrečena na občnem zboru Narodnega sveta koroških Slovencev, je v NT (23. dec. 1992) nekoliko omiljena. Da tako sodijo tisti, ki se imajo za narodno elito, ni novo. (Nekaj takih je vmes odložilo svoje slovenstvo, „asimilanti“ pa še vztrajajo kot „slovensko govoreči Korošci“.) Novo je, da je tokrat sodil predsednik dr. Matevž Grilc sam. Doslej se je vedno našel kdo drug, ki je opravil umazano delo. Kakorkoli že. Bomo že nekako živeli s tem pridevkom. Od Matevža, s katerim se pozna od poletja 1957, ko sva opravila izpit za sprejem v prvi razred novoustanovljene slovenske gimnazije, tudi v vnetih razpravah doslej vsekakor nisem slišal žal besede. Očitno je po novem tudi njemu ljubše, da nekdo ni več Slovenec, kakor da bi mu ugovarjal.

Malo sem se razkačil zaradi njegovih besed in čutil hkrati: Na zborovanju niso bili le visoki gospodje dragih celovških central. Bilo je tudi nekaj ljudi iz vasi, ki vedo za skrbi in tegobe svojih sosedov in vaščanov. Niso vsi nastavljeni slovenskih ustanov in podjetij. Integracijo kot obliko enakovrednega sožitja ne le zagovarjajo, temveč jo živijo. V krajevnih društvih se teden za teden družijo z rojaki, ki po celovski miselnosti niso kaj prida. Vendar taisti „odposlanci“ k „asimilantu“ niso našli pripombe. Ali jih je predsednik Matevž tako ognjevit zapanal, da je beseda v grlu obtičala? Ali pa je tudi njim vseeno, kaj oni zgoraj govorijo? Voditelji nagrajujejo njihovo zvestobo. Vseeno včasih ne bi bilo napak, ko bi se oglasil kak kritično nezvest delegat in vprašal predsednika, kako je na primer treba razumeti tisto o „asimilantu“.

Drugih skrbi NSKS nima, kot to, da bi dobil svoj parlament, in ono, da bi kak mandatar EL prišel v deželni zbor. „Zato je za manjšino odločilnega pomena, ali je sposobna ustvariti dovolj močno protitež nasproti večini,“ je bilo povedano. V bodoče bomo torej kar sami odločali. — Na misel mi pride basen o žabi in volu: Žaba je hotela biti velika kot vol. Začela se je napihovati in je dosegla ustrašljivo velikost. Še se je napihovala. V trenutku, ko je bila velika kot vol, se je razpočila in od nje ni preostalo nič več.

Občni zbor NSKS je predokus, kako bi delovala etnična zbornica, kot so si jo zamislili neki voditelji. Koroški Slovenci sami zase in za dogovarjanje s sosedi potrebujemo reprezentativno usklajevalno telo in ga tudi imamo v narodnostnem sosvetu.

Pernthalerjev model je v prvem trenutku zbudil določene simpatije. Ob natančnejšem pre-

biranju izvida, ki sta ga naročila NSKS in deželni glavar Haider, so prišli dvomi, ki smo jih ponovno ustno in pisno posredovali. Časa je bilo dovolj, ne pa volje, da bi se spoprijeli z argumenti. Glasovali bomo in parlament uvedli, pa pika. Kdor je proti, je asimilant. Vsaka debata je odveč. — Res je. Škoda je bilo časa in energije, ki sem ju vložil v razpravo, ko smo govorili drug mimo drugega. Bolj pametno bi bilo, ko bi se bil doma igral z otroki.

Glavno dražilo je postala beseda „integracija“. To je nasprotje od skrbno ograjenega vrtičkarstva, nekaj drugega kot monokultura, ki ne dopušča, da bi med žitom še rasla mak in plavica. Moje videnje je ostalo nespremenjeno: Ženem se, da bi s slovensko in nemško govorečimi prijatelji pomagal uresničevati in širiti kulturo pisanih travnikov, kjer bo vsaka cvetka imela prostor in ime. (Upam, da mi zaradi tega ne bo treba zdravnika.)

Narodni svet se rad pohvali z integracijo v dvojezičnem šolstvu. Slovenskih šol nihče ne želi. Cerkev v si nodalnem proglasu zagovarja skupno bogoslužje nemško in slovensko govorečih vernikov. Bodo katoliški duhovniki in laiki, ki so se na občnem zboru izrekli proti integraciji, odslej ubrali novo pot? — Dolgo bi lahko naštevali in spraševali.

Integracija tako imenovanih manjšinskih interesov v politične strukture avstrijske demokratične družbe je samoumeven odziv na težnje in potrebe, ki jih prinaša življenje. Integracija je nasprotje od segregacije. Navsezadnje komu pridejo na misel celo naselitveni rezervati, zaščitena področja. Čistokrvno razdeljevanje — tu mi, tam vi — nič dobrega ne prinese. Ali ni to ena nenasilnih oblik etničnega čiščenja? Soglasje določenih krogov na strani večine zato ne preseneča.

V prvem trenutku sem pomislil, če ne bi jokavo naštel, kaj sem počel in počenjam koristnega, da bi našel nekaj milosti pri predsedniku NSKS. Dokazoval bi, da morda le nisem asimilant.

Toda čemu? Nikomur ne zamerim, če se poslovi od skupnosti, ki ga je zavrгла. Asimilacija je ena od temeljnih človekovih pravic.

Prav nič me ne moti, če Narodni svet ustanovi svoj parlament. Dvomim pa, da bi s tem parlamentom, zbornico ali čimerkoli že, znal bolj pravično deliti šilinge in tolarje, za katere se rujejo. Morda bi bilo bolje, če še to odločitev in odgovornost prepustijo neprizadetim, pa bo manj nepotrebnih notranjih razprtij. V ostalih bivanjskih skrbih slovenske narodne skupnosti na Koroškem res ni težko najti skupnega imenovalca. Celoz „asimilanti“ se da govoriti!

Tomaž Ogrš

Op. ured.: Mnenja, izražena v pismih bralcev ali v rubriki „Z mojega vidika“, niso nujno mnenje uredništva.

PETEK, 8. januarja

100-letnica smrti Jožefa Štefana.

SOBOTA, 9. januarja

Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 10. jan.

6.30—7.00 Dobro jutro na Koroškem. — Duhovna misel (žpk. Ivan Olip). 18.10—18.30 Dogodki in odmevi.

PONED., 11. jan.

Kje so ovire za ureditev dvojezičnih vrtcev?

TOREK, 12. jan.

Partnerski magazin.

SREDA, 13. dec.

Glasbena sreda. Večerna: 1. Marko Pernat: Idealna podoba naših krajev. 2. Pisateljsko srečanje: Nova nevarnosti — nacionalizem.

ČETRTEK, 14. jan.

Rož — Podjuna — Zilja.

DOBER DAN,**KOROŠKA****Nedelja, 10. januarja,**
ob 13.45 v TV 2**Poned., 11. januarja,**
ob 16.20 v TV SLO/1

predvidoma s sledečimi prispevki

Slovenska prosvetna zveza je tudi letos vabila na Slovenski ples z zagotovitvijo večer zabave in izvrstne glasbe!

V preteklosti premišljeno ustanavljanje podjetij s slovensko ali mešano udeležbo, danes prepuščeno iniciativi posameznikov.

Na dobro stvar je treba dolgo čakati: v Pliberku so odprli dvojezično skupino v javnem otroškem vrtcu.

Trije kralje na Radišah.

Ob koncu skrivnostnih dvanajstih noči se je v Št. Janžu letos klatila Pehtra baba.

Varstvo okolja je bila glavna tema na 15. dnevih iger in petja v Tinjah.

Slovenski televizijski spored kot faktor povezovanja in sporazumevanja.

DOM V TINJAHOd nedelje, 10. jan. 93, od 18. ure do sob., 16. jan., do 12. ure
izobraževalni teden za fante in dekleta med 16. in 24. letom**„SOOBLIKOVATI NARODNE INTERESE“****Teme:** Na poti k jazu (mag. Francka Kropivnik); Preteklost mojih staršev in prednikov — moja zgodovina. Zgodovina koroških Slovencev (v treh delih — dr. Teodor Domej); Narodne skupnosti — ali jim je demokracija potrebna? (nekd. parlamentarec Karel Smolle); Kaj mi pomeni materinščina? (mag. Miha Vrbinc); Lepote slovenskega jezika (teorija in praksa — dr. France Vrbinc); Čar letnih časov v ljudskih šegah in navadah (dv. sv. dr. Pavle Zablatnik)**Tečaj spremlja:** Martin Pandel**Soprireditelj:** Politična upravna akademija (PUAK)**Cena:** prispevek za tečaj in 6x polni penzion šil., 2100,— (po dogovoru in potrebi bomo ceno znižali)**Prijave:** do 5. januarja 1993 na Dom v Tinjah, tel.: (04239/2642)

Prosimo Vas, da nagovorite in motivirate mlade ljudi za obisk takšnega izobraževalnega tedna. Tečaj je namenjen mladim kmeticam in kmetom, delavkam in delavcem ter vsem interesentom. Nastavljenci si lahko poskrbijo „Bildungsurlaub“.

Begunje

Vabimo Vas na prodajno razstavo, ki je posvečena spominu na nedavno preminulega velikana naivne umetnosti Ivana Generalića

IVAN GENERALIĆ, JOSIP GENERALIĆ — slike, risbe, grafike
Kraj: Galerija Avsenik v Begunjah na Gorenjskem**Radiše****17. RADIŠKI PLES****Čas:** v soboto, 16. jan., s pričetkom ob 20. uri**Kraj:** v Kulturnem domu na Radišah**Za ples igra:** Ansambel „GAŠPERJI“ iz Slovenije**Prireditelj:** SPD „Radiše“

Ponovitev igre

CIRKUS NA DIVJEM ZAHODU (Žarko Petan)**Čas:** nedelja, 10. jan., ob 10. uri**Kraj:** Kulturni dom na Radišah**Nastopa:** Mladinska gledališka skupina SPD „Radiše“**Prireditelj:** Slovensko prosvetno društvo „Radiše“**Globasnica****PODJUNSKI PLES****Čas:** v soboto, 16. jan., ob 20. uri**Kraj:** pri Šoštarju v Globasnici**Igrajo:** BRATJE IZ OPLOTNICE

Polnočni vložek

Čepiče**NAGRADNO KEGLANJE****do 10. januarja 1993**

ob delavnih od 18. ure naprej ob praznikih in nedeljah od 14. ure naprej

Kraj: v restavraciji JUENNA na Čepičah pri Globasnici

Lepe nagrade!

Celovec**SUSN (Herbert Achternbusch)****Čas:** petek, 15. jan., ob 20. uri

sobota, 16. jan., ob 20. uri (ponovitev)

nedelja, 17. jan., ob 15. uri (ponovitev)

poned., 18. jan., ob 20. uri (ponovitev)

Kraj: Felsentheater, Celovec**Prireditelj:** Celovško mestno gledališče**Nastopa:** Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane**Bela pri Železni Kapli****MLADINSKI KONCERT**

(mladi harmonikarji igrajo)

Čas: nedelja, 17. jan., ob 14. uri**Kraj:** gostilna Podobnik v Beli pri Železni Kapli**Prireditelj:** Alpski klub „Obir“ na Obirskem**Nastopajo:** Mladi harmonikarji (na diatonično harmoniko), Woschitzevi pubi (Bistrice), „Orig. Murtal Trio“ (Štajerska)**Železna Kapla****SANKAŠKA TEKMA****ZA OBIR-POKAL****Čas:** v nedeljo, 10. januarja**Kraj:** po Mozganovi cesti (Lepena)

do 11.30 izdaja štartnih števil (Rastočnik) — start ob 12. uri

Prireditelj: SŠK Obir**OGLAS****Iščem stanovanje**Najmanj dve sobi,
kuhinja in kopalnica (WC)
v občini Bistrice
ali Globasnica ali v
zgornjem predelu
pliberške občine
(Libuče, . . .).**Javite se lahko
po telefonu**

0 42 35 / 37 94

SODALITAS**Dom v Tinjah**Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 TinjeV nedeljo, 10. januarja, od 14. do 20. ure
SREČANJE LOVCEV Z IZOBRAŽEVALNIM PROGRAMOM

● strokovni filmi ● sv. maša za rajne (poje lovski zbor iz Železne Kaple ● predavanje: „Evropska skupnost — ekologija in lovstvo“ (dr. Anton Kranner) ● streljanje na tarče ● lovška večerja

od nedelje, 10. jan., od 18. ure do sobote, 16. jan., do 13. ure
SOCIALNI SEMINAR ZA ŽENE**Tečaj spremljata:** Francka Kropivnik in Milka Hudobnik
Prireditelja: PUAK in Dom v Tinjah**41. SLOVENSKI PLES****Čas:** v soboto, 9. jan.,
ob 20. uri**Kraj:** v Domu sindikatov
v Celovcu**Za ples igrajo:** New Times Big Band Šmihel, Ansambel Rubin, Ansambel Agropop iz Ljubljane

Vstopnice pri krajevnih zastopnikih, v pisarni Slovenske prosvetne zveze in v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu

Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza**Linž****RAZSTAVA****LIKOVNIH DEL****VALENTINA OMANA —****„ECCE HOMO“**

odprta do 9. januarja 1993

Galerie FIGL**NAŠ TEDNIK** — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopa predsednik dr. Matevž Grilc, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str. 25/III.**Uredništvo:** mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (2. glavni urednik), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str. 25/III, Karl Sadjak (oglasni oddelek).**Tisk:** Tiskarna Mohorjeve družbe, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26. **NAŠ TEDNIK** izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, 10.-Oktober-Str. 25/III, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka 04 63 / 51 25 28. Telefaks: 0463/512528-22.

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA, MePZ „GALLUS“
in SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „DANICA“

vabijo na

Večer s pesmijo in folkloro argentinskih Slovencev

Gostovanje 90-članskega mladinskega zbora
in folklorne skupine iz San Justa, Buenos Aires

v petek, 8. jan., ob 19.30,
Kulturni dom „Danica“ v Št. Primožu

Spored sooblikujejo:

Mešani pevski zbor „Danica“, Mešani pevski zbor
„Gallus“ in Ansambel „Drava“

Prav tako bo mladinski zbor iz Argentine
sooblikoval sv. mašo

v farni cerkvi v Globasnici,
v soboto, 9. jan., ob 18.30,

in

v farni cerkvi v Železni Kapli,
v nedeljo, 10. jan., ob 10. uri

Mladi argentinski Slovenci so med nami

Ta konec tedna gostimo Slovenci na Koroškem skupino 90 argentinskih Slovencev. Le-ti so potomci emigrantov, ki so morali konec druge svetovne vojne zapustiti domača ognjišča, ko so se umikali tedanjemu komunističnemu režimu v Jugoslaviji in si tako reševali gola življenja.

Več tisoč naših rojakov je moralo tedaj čez „veliko lužo“, kjer so si poiskali nov prostor pod svobodnim soncem in pričeli z življenjem na novo.

Razmere v domovini so se na srečo spremenile. Tisočem Slovencev, ki so razpršeni po svetu, nenaklonjenega režima v Sloveniji ni več. Rojaki, ki 45 let niso mogli obiskati svojih rodni krajev, sorodnikov, znancev, končno lahko brez skrbi stopijo na slovenska tla.

Mnogo med njimi pa je že takih, ki Slovenijo, domače kraje in navade poznajo le iz pripovedovanja staršev in starih staršev. Na svet prihaja že druga generacija Slovencev, ki so rojeni v Argentini. Starši vzgajajo svoje otroke v povsem slovenskem duhu, saj se mnogi malčki prično učiti argentinsčine šele v vrtcu ali šoli. Domovi argentinskih Slovencev so male oaze slovenstva, ki ga starejše generacije z vso odgovornostjo in ljubeznijo do slovenskega naroda prenašajo na mlajše rodove. Predstavnike le-teh te dni go-

stimo tudi na Koroškem. Prihajajo iz San Justa, predmestja 15-milijonskega Buenos Airesa. V prostem času se zbirajo v enem izmed osmih slovenskih domov v argentinski prestolnici, ki so ga poimenovali „Naš dom“. Danes zvečer (8. jan.) se nam bodo predstavili v kulturnem domu „Danica“ v Št. Primožu. Zapel bo mladinski zbor, zaplesala folklorna skupina. Nato bo sledilo družabno srečanje, na katerem se lahko v živo prepričate o resničnosti pravkar prebranega. Če pa v petek ne utegnate, morda najdete čas v soboto zvečer, ko bodo mladi argentinski Slovenci v Globasnici (sooblikovanje maše ob 18.30, večerja pri Šoštariju) ali v nedeljo v Železni Kapli (sooblikovanje maše ob 10. uri).

Kdor je že imel stike z argentinskimi Slovenci, je že občutil duha in zavest, ki ju nosijo v sebi, kdor te priložnosti še ni imel, naj jo izkoristi te dni! Po srečanju z rojaki iz Argentine se vsak Slovenec počuti še bolj Slovenca! mag. Mojca Uršič

Jutri, 9. januarja, ob 16.30

spet nastop gledališke mladinske skupine Škocijan
Kraj: v kulturni dvorani KASSL v Škocijanu

Paša za oči, ušesa in duha

Ste že videli ekološko pravljico Vike Grobovšek „Do tiste stezice, tam je moje?“ Če ne, pojdite to soboto v Škocijan, kjer jo bodo domači mladi igralci ponovno uprizorili.

Predstava je v vseh ozirih izjemna: vsebina je vseskozi aktualna, hkrati pa zbada tudi domačo politiko v zvezi z urejanjem prostora; jezik je sodoben in tekoč — tak, kot ga uporablja današnja slovenska mladina; odrski gib je suveren in sproščen, plesni vložki, ki so nastopajočim pisani na kožo, se odlično vklapljajo v igro in jo vsestransko dopolnjujejo; enako moremo trditi za osvetljavo; scena in kostumi pa primerno dopolnjujejo dogajanje na odru in ga zaokrožujejo v skladno celostno podobo, ki je vredna ogleda, saj nudi pravo pašo za oči, ušesa in duha!

M. U.

Razpis za delovno mesto v oddelku izvoz-uvoz

Iščemo sodelavca-ko
na izvozno-uvoznem
področju z znanjem
nemškega in sloven-
skega jezika.

IZOBRAZBA:

Ustrezna trgovska
stroka ali
Gimnazija.

Interesenti naj pošljejo prošnje za spre-
jem na delovno mesto na naslov:

HOLZINDUSTRIE MÖBELERZEUGUNG
GMBH & Co. KG

Sittersdorf / Žitara vas 42
A-9133 Miklauzhof / Miklavčevo
(tajništvo)

Sončna voščila
za

NOVO LETO

iz Kalifornije:

San Francisco —

Danijel

Pharmareferent

Boris LUMBAR

in žena
Ingrid

želita srečno
in zdravo
novo leto 1993

Za vsak okus nekaj

Kot že Mohorjeva svojčas, je tudi Slovenska prosvetna zveza (SPZ) prijetno presenetila konec lanskega leta s skrbno izbranim knjižnim darom.

Piše dr. Borut Sommeregger

Opaziti je, da z uspehi slovenskih knjižnih založb — med njimi po kvaliteti, učinkovitosti in načrtnem delu že nekaj let upravičeno izstopata Mohorjeva in Wieser — rastejo tudi druge podobne ustanove. Največ koristi tega medsebojnega oplajanja, ki je sad zdrave konkurence — ta k sreči izpodriva dirigistično enotnost, imajo bralci in ljubitelji knjižne produkcije.

SPZ tokrat ponuja že tradicionalni koledar, spomine v stilu mohorjanskih večernic, partizanske spomine, otroško slikanico, zbirko pravljic, pedagoško igrico in zvočno kaseto. Skratka: to so — če izvzamemo film — tista sredstva javnega komuniciranja, ki danes bistveno usmerjajo sodobni zborni jezik.

„Koroški koledar“

Pa pojdemo po vrsti: Če je v preteklosti veljalo, da je „Koroški koledar“ predvsem zrcalo politične usmeritve ZSO, to lahko pogojno izrečemo tudi za letošnjega.

Uredila sta ga Sonja Wakounig in Janko Malle. V njem najdemo skupek razprav izpod peresa glavnih protagonistov „interetičnosti“ iz kroga slovenskih in nemško govorečih piscev. Po vsebinski plati izstopata članka župnika Zundra in profesorja Hödla. S spravljivim in tankočutnim razmišljanjem bralca pritegne Tomaž Ogris, govornik tiste skupine Slovencev, ki se zavzema za vključevanje v SPÖ. Med liriki koroškega porekla sta urednika za svoje prispevke izbrala Hermana Germa, Andreja Kokota in Janija Oswaldia, slednjega so ponesrečeno postavili na prve strani koledarja. (Tu mislim na cinično breznaslovno pesem, ki zagovornikom „interetičnosti“ vse prej kot koristi!).

„Povest, ki jo piše življenje“

Ljubiteljem literarne zvrsti, ki jo imenujemo „Mohorjanske večernice“, je namenjena „Povest, ki jo piše življenje“. Avtor Ciril Rudolf, samouk z Bistrice pri Pliberku, jo je spisal potem, ko mu je s „Kroniko bajte na Bregu“ uspelo prepričati svoje bralce. Večernice imajo svoje mesto v literarni zgodovini in neumestno je, da se (so se) prav navidezno napredni krogi posmehljivo izražali o njej in ustanovi, ki jo je razvila. Pozabljali so, da so se prav preko večernic oziroma Mohorjeve „učile slovensko brati in pisati“ cele generacije.

Zanimivo je, da je SPZ v svoj knjižni dar vključila tudi dva produkta iz tkzv. partizanščine, ki ne sodita miselno v produkcijo preteklega zgodovinskega ali tovrstne memoarske literature v Sloveniji. Tokrat nam ponujajo kar dve knjigi. Spisala sta jih dva bivša sokola, se pravi, predstavnik tretje skupine ustanoviteljev OF, ki jih je partija uničila šele potem, ko so se znebili krščanskih socialistov pod vodstvom Kocbeka.

Spomini Ambrožiča- Novljana in Josipa Rusa

Gre za spomine Lada Ambrožiča-Novljana in Josipa Rusa. Obe knjigi sta izšli v Sloveniji in bili očitno šele sedaj spisani kot odgovor na „Usodne odločitve“ Franceta Bučarja. Oba avtorja oz. v enem primeru izdajatelj (Veljko Rus) namreč hočeta dokazovati, da v Sloveniji državljanske vojne pod okriljem Kompartije ni bilo in oba se ponovno spravljata nad Bučarja. Zato bi kazalo, da SPZ izda še Bučarjeve spomine, saj povprečen bra-

lec sicer težko najde rdeče niti. O stavkih s tako kategoričnostjo: „Na Slovenskem torej državljanske vojne ni bilo“, naj sodi bralec sam. Zgodovino pisje je svoje že povedalo.

K Veljku Rusu le toliko: njegov delež v hujskanju proti Demosu v Sloveniji je kar dobršen, bil je škodljiv za demokracijo, vendar legitimen. Kot se Rus starejši ni znašel v intrigah znotraj OF, tako težko se godi sinu Veljku v parlamentarni demokraciji, kar je prav dobro razvidno iz uvodnika, ki ga je spisal očetovim spominom.

„Koliko je ura“ — „Lev in miš“

Drava je že četrtič založila „Koroške ljudske pravljice in pripovedke“ Vinka Möderndorferja. Po založniškem uspehu se bo Möderndorfer kmalu meril s Skeptovo „Miklovo Zalo“. Uspešnica je tokrat okusno opremljena in ilustrirana.

Mladim in najmlajšim sta namenjena kvartet „Koliko je ura“ in slikanica „Lev in miš“. Kvartet je sestavila kot didaktični pripomoček Režika Iskra, založilo ga je Strokovno združenje pedagoških delavcev. Kvartetu je želeli isti uspeh, kot ga je doživel Merkačev „Kokolino“. Isto združenje je založilo tudi basen „Lev in miš“ izpod peresa Jurija Opetnika; slikanico je lično opremil Stanko Sadjak. Ker za besedno izobrazbo mladih — pa tudi starejših — storimo vse pre malo, slednji dve produkciji še posebej toplo priporočamo.

Dar zaokroži kaseto moškega zbora SPD Valentin Polanšek, ki jo je Naš tednik že predstavil.

S to pestrostjo bo bralec ali poslušalec oz. igralec gotovo našel kaj, kar ga zanima. SPZ ponuja za vsak okus nekaj.

Kratke športni vesti

SŠZ VABI NA

SMUČARSKI TEČAJ V APRICI

Med semestralnimi počitnicami (od nedelje, 14., do sobote, 20. februarja 1993) vabi Slovenska športna zveza na smučanje in snowboarding v zimskošportni center Apica v severni Italiji (Lombardija).

Cene: (5 polnih penzionov, 1 polpenzion ter petdnevna vozovnica, snowboarding deske da na razpolago firma Elan)
4700 šilingov - odrasli
4600 šilingov - otroci do 12 let
4100 šilingov - otroci do 6 let
Prijave s predplačilom 1000.-šil. sprejema Posojilnica Celovec, Bahnhofstraße 1.

SPREMEMBE PRI SAK

Wölbl in Baić k SAK?

SAK se želi zopet okrepiti, kajti odbor se krepko poteguje za nove nogometne zvezde. Tako naj bi se režiser Christian Wölbl iz Pliberka preselil zopet k SAK, pravtako tudi Helmut Baić, ki je trenutno brez kluba. Z Wöblom si je SAK že edini, le kluba imata še malenkostno različne predstave. SAK je med drugim tudi pripravljen "posoditi" Pliberku mladega perspektivnega igralca.

Napadalec Werner Urschitz bo zapustil SAK.

Napadalcu Wernerju Urschitzu pa je SAK dal dovoljene, da sme zamenjati klub. Iz službenih vzrokov se bo pridružil moštvu iz Beljaka.

Spremembe tudi v odboru. Dolgoletni zaslužni sekcijski vodja Albin Waldhauser je zaradi poklicne preobremenitve oddal funkcijo sekcijškega vodje do konca vigredne sezone. Ostal pa bo v odboru. Kdo ga bo zastopal do poletja, bo odbor določil do konca januarja.

Moštvo Naš tednik so sestavljali (z leve): dr. Ivan Ramšak, Christian Wölbl, Robert Skoff, Franc Sadjak, Nevenko Vasiljević, Silvio Kumer (manager); (klečijo): Tonči Blajs, Čamil Brdžanović, Erich Oraže, Hermann Lippusch, Marijan Šmid, Erwin Galo

Naš tednik - 2. mesto v Št. Vidu

25. in 26. decembra je ekipa Naš tednik, sestavljena iz igralcev SAK, Pliberka, Velikovca in Sel, presenetila na tradicionalnem turnirju v Št. Vidu. Ekipa, katero je vodil trener SAK dr. Ivan Ramšak, je šele v finalni tekmi podlegla profesionalni ekipi iz Maribora s 2:4. Dr. Ramšak: "Škoda, prav na tej tekmi smo si z osebnimi napakami sami izkopali grob. Kljub temu smo

bili edina ekipa s Koroške, ki je bila slovenskimi ekipami kos!"

Igralci SAK pa so tekmovali v raznih ekipah tudi na turnirju v Wolfsbergu. Le-tam pa se je zrcalila moč igralcev iz koroške lige, kajti v finalni tekmi sta si stali nasproti ekipi, kateri sta okrepili igralci SAK. Savičevca ekipa Bankrott je premagala Ramšakovo Zarfl.

Deželnozborski poslanec Anton Leikam je predal kapetanu Našega tednika Francu Sadjaku pokal in ček za 2. mesto.

V Selah uspešni smučarji

Nov povzdig doživlja v letošnjem letu smučarska sekcija DSG Sele. Kakor je bilo videti na prvi tekmi v letošnjem letu, se je temeljita priprava že obrestovala. Jeseni so mladi Selani pod strokovnim vodstvom Edija in Lidije Oraže začeli s treningom na suhem. Odlična udeležba (nad 50 otrok) je bila za sekcijškega vodjo Anda Oražeja posebna motivacija, da je s sodelavci priredil med božičnimi počitnicami tradicionalni smučarski tečaj. Tako so se dobro pripravljene 2. januarja v Podnu udeležili prve tekme za Rožanski otroški pokal, kjer sodelujejo društva iz Sel, Št. Janža, Borovelj, Šmarjete ter ŠD Rož. Med 64 tekmovalci so bili

najboljši Selani - odnesli so dve prvi in dve drugi mesti.

Rezultati:

otroci I fantje:

1. Fister Ralph (Rož) 56.93
2. Oraže Peter (Sele) 1.00.69
3. Lapusch Th. (Rož) 1.01.19

otroci I dekleta:

1. Dovjak Melanie (Sele) 1.00.94
2. Fertschnig V. (Rož) 1.02.54
3. Rauter V. (Borovlje) 1.03.75

otroci II fantje:

1. Mak Friedrich (Sele) 50.66
2. Roblek Marko (Sele) 52.16
3. Erjavec Peter (Borovlje) 52.70

otroci II dekleta:

1. Röttig Katrin (Borovlje) 51.66
2. Michenthaler (Borovlje) 52.04
3. Lausegger C. (Borovlje) 53.52

To bi bilo lahko športno leto 1993

(malo za šalo)

Globaški nogometni napadalci zopet zadevajo. Sedaj izkoriščajo že vsako tretjo stoodstotno priložnost (prej komaj vsako šesto)!

Kapetan SAK Miha Kreutz je sit profesionalnega nogometa. Podpisal je pogodbo (kot igralec in trener) za 3 leta pri Zvabeku.

SAK po ponovnem neuspehu na kvalifikacijskih tekmah prida vse zvezde kluba: Lojzeta Sadjaka na Dunaj k Sportklubu, Erwina Gala Pliberku, bum, bum Mexxa Hoberja v Metlovo, Saviča k ASV, ...!

Po letu neuspešnega delovanja je Marjan Velik kot predsednik SŠZ oddal predsedniško mesto svojemu tajniku Bernardu Sadovniku. Leta pa je to odgovorno mesto pravtako porinil drugemu v roke, saj se kot tajnik pravtako počuti odgovornega za gospodarske krize te pomembne športne zveze ... (Oba sta zapustila svoji odgovorni mesti nov predsednik pa bo menda osebnost iz naših osrednjih kulturnih organizacij ...)

Menjava trenerja v Selah! Pod hudim pritiskom je trener Travnik nenadoma vrgel puško v koruzo. Ker se je moštvo nevarno bližala koncu lestvice, je kratkomalo predsednik mag. Ivan Olip sam vodil treninge. Olip: „V tem težkem položaju, v katerem se klub trenutno nahaja, je pač Božja roka edina pomoč. In tej sem gotovo jaz bliže, kot marsikateri še tako izkušen in uspešen trener!“

„Senzacija, bravo, neverjetno, super, ...!“ je hvalil trener Šmihelčanov Franc Gostenčnik svoje igralce, ki so končno dognali, da se na mokrem terenu igra z drugimi, posebnimi nogometnimi čevlji, kot na suhem igrišču. Še pred enim letom so poznali igralci le „kopačke“ za suh teren ... zato je razumljivo, da so se takrat v dežju skorajda vsakokrat utopili.

Smučar Daniel Užnik pridno pridobiva FIS točke

Daniel Užnik je slej ko prej naš najbolj perspektivni smučar. Tudi v letu '92 je sodil med najboljše smučarje v svojem letniku na Koroškem in celo v Avstriji. Proti koncu leta pa si je na mednarodnih smučarskih tekmah izredno zanesljivo pridobival FIS točke. Tudi njegovi vrstniki ŠD Št. Janž so osvojali kar precej visokih uvrstitev. Spodletelo je le na koroškem prvenstvu, kjer je bilo 5. mesto najvišja uvrstitev.

Zahomčani uspešni na avstrijskem prvenstvu

Nepričakovano visoke uvrstitve mladih zahomških skakalcev na avstrijskem prvenstvu. Pri juniorjih je zasedel 4. mesto Günther Kaiser, pri članih pa je bil Franci Wiegele 8.

Günther Kaiser je med drugim zmagal tudi na Japonskem, kjer se očitno zelo dobro počuti.

Jagodič trener pri celovski Austrii

Nenadoma je zavzel mesto trenerja pri celovski Austrii Alois Jagodič, ki naj bi rešil klub pred izpadom iz II. lige. Skorajda vsi so bili mnenja, da je on najboljša rešitev, tako tudi trenerja SAK dr. Ramšak in Dalanovič. Vendar so se vsi zmotili, kajti Jagodič je po tednih neuspehov moral oddati trenersko mesto drugemu (Djuriču) ...

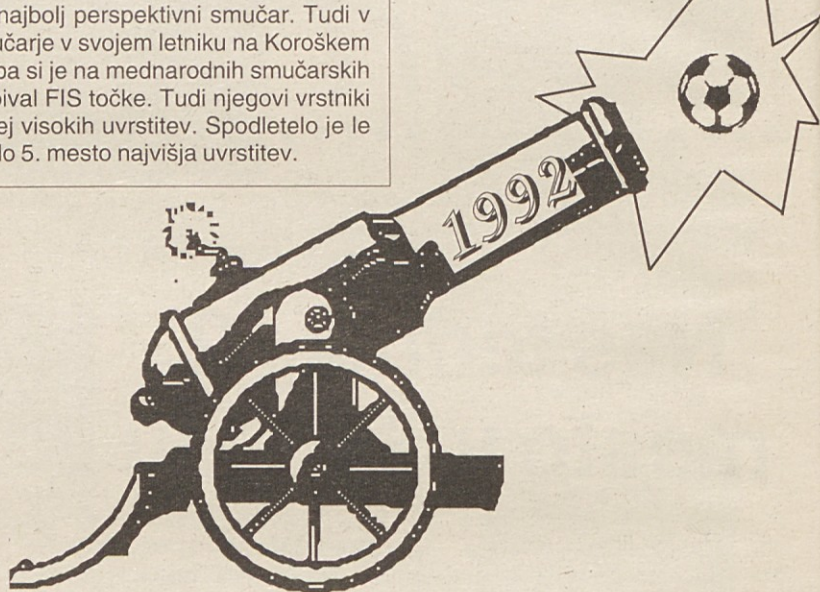
Marjan Velik novi predsednik SŠZ

Urednik na slovenskem oddelku Koroškega radia ORF, je bil izvoljen za novega predsednika Slovenske športne zveze. Nasledil je dr. Ludvika Drumla, ki je zaradi poklicne obremenjenosti odstopil svoje mesto. Za novega tajnika pa je bil imenovan Bernard Sadovnik, ki bo delal polnopravno.

SAK na ledu krepko spodrsnil

Prva pripravljalna tekma SAK v letu 1992 je pomenila hkrati tudi najvišji poraz kluba v zadnjih letih. Proti Olimpiji iz Ljubljane so na tamkajšnjem pomožnem igrišču, ki je bil pokrit z ledom in snegom podlegli z 8:0 (!). Na tej nogometni tekmi je bilo očitno: Ljubljančani so bistveno boljše „drsalci“. Le nekaj tednov navrh pa se je SAK maščeval. V Dobrli vasi je ekipa Ramšaka premagala velikega brata iz Ljubljane z 1:0.

Kvalifikacija - veselju je sledilo razočaranje

Po izraziti in navdušujoči zmagi na prvi kvalifikacijski tekmi proti LUV Graz (2:0), je SAK vse zapravlil v Braunau, kjer je podlegel z 1:0. S tem so pravzaprav predčasno počile sanje o II. ligi. SAK je sicer tudi v Gradcu skušal vse, vendar se je zopet vrnil praznih rok. Razočaranje je bilo veliko, vendar kljub temu niso iskali krivcev, čeprav sta sodnika tako v Braunau, kot tudi v Gradcu bila vse drugo kot nevtralna ...

Kar je ekipa na kvalifikaciji nedvomno pridobila, so bile izkušnje. Mogoče bo moštvo prav to prišlo v prid na naslednjem kvalifikacijskem turnirju.

Po 21 letih: SAK je koroški prvak!

Pred 21 leti so o tem sanjali ustanovitelji, konec maja 92 pa se je to uresničilo. SAK je namreč prepričljivo splezal na "sedež" koroškega prvaka ter s prednostjo 4 točk zaključil prvenstvo. Vse to pa mu je uspelo kljub temu, da kot edini klub na Koroškem nima lastnega nogometnega igrišča!

Slika: Predsednik Koroške nogometne zveze inž. Raggautz čestita SAK k naslovu koroškega prvaka.

Citati v letu 1992

„Jeseni derbi Austria - SAK!“
To je konec januarja pravilno napovedal takratni trener A. Celovec Alois Jagodič. Zmotil pa se je v tem, da derbi ni potekal v II. ligi, temveč v koroški ligi ...

„Zame sta na Koroškem zanimiva le dva kluba, pri katerih bi rad igral. To sta SAK in A. Celovec!“

Tudi Andy Cvetko se je krepko zmotil, sicer je igral za SAK, vendar mu je kar kmalu postal zanimivejši klub v 2. razredu - Škofiče.

„Presenetil je naš novi igralec Cvetko, ki je poleg nogometnih kvalitet dokazal tudi človeške!“

Ramšak o Cvetku, ki pa je mesec navrh dokazal svoje resnične človeške kvalitete, ko je pustil ekipo na cedilu.

„Razen redkih izjem, teče v večini igralcev violičasta kri samo takrat, kadar vohajo denar!“

Stefan Wetzl o nogometnih A. Celovec.

„Dokler se ne bo povezala pamet z nogami, bo pač ostalo tako kot je!“

Trener Šmihela Franc Gostenčnik o svojih neuspešnih igralcih.

„Tokrat s svojimi smučarji nisem bil zadovoljen, kajti pričakoval sem najmanj eno kolajno!“

Trener smučarjev Št. Janža Erich Užnik po ponesrečenem nastopu na koroškem prvenstvu na Peci.

„Pa kaj naj mislim! Ljudje, ki me na nogometnem igrišču izzivajo z različnimi psovki, verjetno ne vedo, kaj se v moji domovini (Sarajevu) sploh dogaja. Sicer take izjave kmalu pozabim, kljub temu me le nekoliko težijo. Taki ljudje naj sploh ne gredo na igrišče, temveč naj ostanejo doma pri ženi!“

Legionar SAK Savić na vprašanje, kaj misli, ko ga na nogometnem igrišču psujejo s četnikom.

„Moramo se zopet uveljaviti!“
Trener dr. Ramšak pred pokalno tekmo med SAK in St. Magdalena. Rezultat 1:0 za St. Magdalena.

To je bilo športno leto 1992

Dr. Tomi Partl v najvišjem nogometnem sodišču

Zelo imeniten poziv je prejel blagajnik Koroške nogometne zveze dr. Tomi Partl; poklican je bil namreč v kontrolno in disciplinarsko komisijo UEFA.

Peter Wrolich blizu bronaste kolajne

Na svetovnem prvenstvu juniorjev v Atenah je Peter zasedel sicer 12. mesto, vendar so mu za kolajno manjkale komaj 4 sekunde.

Dominik Kert avstr. prvak

Prvič so izvedli avstrijsko prvenstvo v nogometnem tenisu in že so igralci SAK med najboljšimi. Dominik Kert je v skupini posameznikov osvojil 1. mesto, v dvojici (izmenično z Adrianom Kertom in Karlom Thalerjem) 3. mesto, v trojici pa 2. mesto.

En, dva SAK ... navijači!

Neverjetno, kako so v letu '92 navijači podpirali SAK. Z bengalskim ognjem so slavili številne zmage, še posebej na kvalifikacijskih tekmah. Celó v Gradec je ekipo SAK pospremlilo nad 500 navijačev.

DSG Sele zopet v 1. razredu

18 let po ustanovitvi nogometne sekcije ter 9 let po prvem povzdigu je Selanom zopet uspelo osvojiti naslov prvaka. Po zmagi proti Uršlji gori si je ekipa trenerja Travnika končno zagotovila 1. mesto v 2. razredu E.

Bravo! SAK v Celovcu številka 1

V prvem velikem celovškem derbiju je SAK premagal Austrio na stadionu z 0:3. S tem je SAK prvič premagal celovško Austrio in tako navdušljivo in prepričljivo, da so na stadionu prvič zadonele slovenske pesmi navijačev - in teh je bilo kar zadosti.

Dob - številka 1 na Koroškem

Odbojkarji Doba so se v tem letu povzpeli iz regionalne lige v najvišjo avstrijsko odbojgarsko ligo ter tam iz tekme v tekme presenečajo. Trentno zaseda ekipa trenerja Goloba na tabeli nadvse presenetljivo 3. mesto, kar niso pričakovali pred prvenstvom niti največji optimisti. Poleg tega je ekipa dvakrat premagala svoje vrstnike iz Celovca in tako postala na Koroškem najboljša odbojgarska ekipa.

Na god sv. Štefana so v Štebnu pri Globasnici izvedli „žeganje“ konj. Štefanovi soli, ko jo delijo konjem, pripisujejo zdravilno moč, pravtako vodi, ki jo župnik blagoslovijo isti dan. To vodo so včasih celo kanili v uho, da ne bi oglušeli.

Za zdravje konj in živine

Sv. Štefan je v Severni in Srednji Evropi znan kot konjski patron. To vlogo je prevzel, tako poroča dr. Pavle Zablatic, ko mu je cerkev dodelila posebno nalogo, da izrine in zamenja neko pogansko božanstvo, ki je indoevropskim narodom varovalo konje in živino. Prevzel je verjetno mesto germanskega boga Froja, zavetnika konj in živine in njegovega domnevanega slovanskega vrtnika Veleša, ki sta imela svoj praznik okoli zimskega kresa, torej današnjega božiča.

Odtod izvira tudi šega blagoslovitve konj na god sv. Štefana. Le-to pozna jo v Nemčiji že od 10. stoletja naprej, po Kranjskem, Štajerskem in Koroškem pa je znana okoli 300 let. Na Koroškem šeg še opravljajo npr. v Št. Štefanu v Ziljski dolini, Št. Štefanu ob Baškem jezeru, Št. Štefanu pri Trušnjah, v Štebnu pri Globasnici in v Labotski dolini. Drugod so jo že opustili.

Nenavadni intervju

Ime: Adolf Krivograd
Poklic: samostojni trgovec
Starost: 57 let
Doma: v Šmihelu

Zakaj ste se odločili za poklic samostojnega trgovca?
Ker je to najboljši poklic. Blago poceni kupi in drago prodaja. „Tako postaneš bogat.“

Kaj je predpogoj za uspešno trgovanje?
Prirojen talent.

V trgovini imate vse od železa do klobase. To danes še „nese“?

Ker smo na deželi, moramo imeti vse, od zibelke do groba.

Ali lahko poveste, koliko stane pri vas kg žebeljev in kg sladkorja?

Žebliji stanejo šil. 25.-, (pravilno), sladkor pa 15,50 (soproga Katarina ga je takoj popravila: 14,90)

Kaj držite od rabatov?
Brez njih ne bi bilo trgovanja.

Bi zaprli trgovino, če bi dobili ponujeno zelo dobro plačano uradniško mesto?
Nikakor ne!

„Samo smrt je danes še brezplačna, pa niti ta ne več!“ Lahko pritrdite temu ljudskemu reku?

Tako je! Ne bi si upal umreti brez denarja.

Kakšna je Vaša življenska filozofija?
Prosim postavite mi drugo vprašanje.

Dobro: kaj bi storili, če bi dobili na loteriji 20 mio. šilingov?
Zgradil bi malo tovarno, da bi imeli ljudje delo in da bi prišel denar „v hišo“.

Če bi ujeli zlato ribico, ki bi vam izpolnila tri želje, kaj bi si želeli?

z nenavadnimi vprašanji

Da bi bilo konec vojne v Bosni, da bi ostal zdrav do smrti in da bi se moji otroci srečno poročili.

Kaj si mislite, če Vam steče črna mačka čez cesto?

Pomilsim na ljudsko vero, da to menda prinese nesrečo. Verjamem pa tega ne!

Ste si za novo leto zadali kakšno posebno nalogo?

Prvič, da bom ženi izpolnil obljubo in izoliral vrata v trgovini, in drugič, (upam) da bom dokončal stopnice v hiši.

Imate kaj na srcu, kar bi radi nujno povedali v tem intervjuju, pa vas nisem vprašal?

Da. Mladi starši, predvsem pa babice: govorite s svojimi otroki in vnuki slovensko!

S.K.